

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547
กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวสราลี แป้นน้อย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ตุลาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

373.18
ส 354ป
ร.3

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547
กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวสรลณี แป้นน้อย

31 ส.ค. 2548

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา
ตุลาคม 2547

ท 254811

373.16 น. 354 ๗

สราลี เป็นน้อย. (2547). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และเพื่อศึกษาสัดส่วนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพหลักของบิดามารดา ระดับรายได้ของบิดามารดา ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา และช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 237 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าไค-สแควร์ (Chi - Square)

ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยมีดังนี้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และ ระดับรายได้ของบิดามารดา

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมากและดี ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและอ่อน ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับระดับการศึกษาของบิดาและมารดา พบว่า เมื่อพิจารณาถึงทุกระดับการศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้ มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสายอาชีพ

ด้านอาชีพของบิดาและมารดา พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน รับราชการ ประกอบกิจการส่วนตัวและรับจ้างทั่วไป นักเรียนกลุ่มนี้ตัดสินใจเลือก

ศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าสายอาชีพ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพ พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพนั้นมีสัดส่วนที่เท่ากัน เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับอาชีพของมารดา พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน รัฐบาล ประกอบกิจการส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป รวมถึงมารดาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ นักเรียนกลุ่มนี้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าสายอาชีพ

ด้านระดับรายได้ของบิดาและมารดา เมื่อพิจารณาถึงทุกระดับรายได้ของบิดาและมารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสายอาชีพ

ด้านความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้ามั่นคง และมีรายได้ตามที่ต้องการ นักเรียนกลุ่มนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสายอาชีพ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่ายขึ้น พบว่าการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญของเด็กกลุ่มนี้มีสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตร พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่า ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่า ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อนั้น พบว่ามีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญมีสัดส่วนมากกว่าสายอาชีพ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจว่า ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ นักเรียนกลุ่มนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสายอาชีพ

ด้านช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวของแต่ละสถาบันการศึกษา และได้รับข้อมูลจากเพื่อน มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าสายอาชีพ ส่วนนักเรียนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ และข้อความทางอินเทอร์เน็ต นักเรียนกลุ่มนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าสายอาชีพ

FACTORS RELATED TO FURTHER STUDY DECISION MAKING IN SECONDARY
OR VOCATIONAL EDUCATION OF MATHAYOMSUKSA 3, SECONDARY
SCHOOLS AT THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
A CASE STUDY : CHALERMKWANSTREE SCHOOL,
MUANG DISTRICT, PITSANULOK PROVINCE.

AN ABSTRACT
BY
MISS SARALEE PANNONI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of Economics
Degree in Economics of Education at Srinakarinwirot University
October 2004

Saralee Pannoi. (2004). *Factors Related to Further Study Decision Making in Secondary or Vocational Education of Mathayomsuksa 3, Secondary School Student at the Department of General Education in the Academic year 2004. A Case Study : Chalermkwanstree School, Muang District, Pitsanulok Province*. Master Project, M.Ed. (Economics of Education). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor : Mr. Maitri Abhibhatanamontri.

The purposes of this research were to investigate personal status economic and social status of students, relationship between those factors to decision to further study in Secondary or Vocational Education Program and ratio for decision to further study in Secondary or Vocational Education Program of Secondary school at the department of General Education in the academic year 2004 of Chalermkwanstree school in Muang district, Pitsanulok Province. The factors comprised of grade point average, level of parent's education, parent's career, level of parent's income, expectation for working, cost of study and source of education data.

The samples of this study were 237 students, studying in Chalermkwanstree school. The instruments for collecting data were the questionnaire with closed and opened questions. The datas were analyzed by percentage and chi-square test.

The research results were as follows.

The factors that have shown statistically significant differences at 0.05 on relation to further study decision making in Secondary or Vocational education of Mathayomsuksa 3, Chalermkwanstree school student in the Academic year 2004 were grade point average, expectation for working, cost of study and source of education data .

The factors that have shown statistically significant differences at 0.05 on non-relation to further study decision making in Secondary or Vocational education of Mathayomsuksa 3, Chalermkwanstree school student in the Academic year 2004 were level of parent's education, parent's career, level of parent's income

The samples who had the best and good grade point average made a decision further in secondary which was the ratio much more than a decision further in vocational and the samples who had fair and the least grade point average made a decision further in secondary which was the ratio less than one.

Samples's level of parent's education, these samples made a decision to further study in secondary which was the ratio much more than one.

Samples's parent's career, the samples who had father worked as officer, government official, own business and contractor these samples made a decision to further study in secondary which was the ratio much more than one. Another samples who had father worked as agriculture made a decision to further study in secondary which was the ratio less than one and the samples who had father didn't work, the ratio of their decision to further study in secondary and vocational shown that was the same. The samples who had mother worked as officer, government official, own business and contractor included their mother didn't work, the ratio of their decision to further study in secondary was much more than one. Another samples who had mother worked as agriculture, the ratio of their decision to further study in secondary shown that less than one

Samples's level of parent's income, these samples made a decision to further study in secondary which was the ratio much more than one

The expectation for working, the samples who expected that to get the good benefit and good income as they want, the ratio of their decision to further study in secondary shown that much more than a decision to further study in vocational and another samples who expected that can get the worked when they graduated, the ratio of their decision to further study in secondary shown that less than one

Cost of study, the samples who thought that cost of study was the factor related to further study decision making in secondary or vocational, the ratio of their decision to further study in secondary shown that less than a decision to further study in vocational. Another samples who thought that cost of study wasn't the factor related to further study decision making in secondary or vocational, the ratio of their decision to further study in secondary shown that much than one. And the samples who weren't sure that cost of study related to further study decision making in secondary or vocational, the ratio of their decision to further study in secondary shown that much than one

The samples who received data of education from advisor of the school and friends, the ratio of their decision to further study in secondary shown that much more than a decision to further study in vocational and samples who received data of education from television newspaper and internet, their decision to further study in secondary shown that less than one.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

หรือ ๕

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

คณะกรรมการสอบ

หรือ ๕

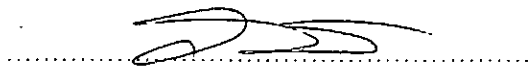
(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

ประธาน

(อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนตรี)

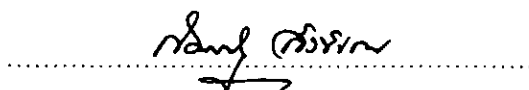
กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์วิพรรณ สาลีผล)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความเมตตากรุณาอิงจากท่านอาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์ ประธานควบคุมสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติมา สังข์เกษม และอาจารย์วิพรรณ สาลีผล ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.รัชพันธุ์ เขยจิตร และอาจารย์อำนวยการ อมดวง ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขเครื่องมือแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและอาจารย์ โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทเศรษฐศาสตร์การศึกษาทุก ๆ คนที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และเป็นกำลังใจในการทำสารนิพนธ์มาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่ คุณพ่อคุณแม่ ที่เป็นกำลังใจเกื้อหนุนอยู่เบื้องหลัง จนได้รับความสำเร็จในที่สุด

ผู้วิจัย
สราลี แป้นน้อย

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
ประวัติโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีพิษณุโลก.....	13
ข้อมูลเกี่ยวกับกรมสามัญศึกษาและกรมอาชีวศึกษา.....	15
ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา.....	19
ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา.....	30
ทฤษฎีอุปสงค์ต่อเนื่อง.....	30
ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้.....	31
คุณลักษณะช่องทางการสื่อสาร.....	32
ทฤษฎีความต้องการ.....	33
ทฤษฎีลำดับขั้นการพัฒนาการ.....	36
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม.....	50
ตอนที่2 ผลการวิเคราะห์การศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และ.....	
การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	
และสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ.....	55
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและ.....	
สายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี.....	69
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	80
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	80
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	103
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม.....	109
ภาคผนวก ค หนังสือราชการ.....	111
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	116

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	50
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ของบิดามารดา.....	51
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการตัดสินใจศึกษาต่อ.....	55
4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการตัดสินใจศึกษาต่อ สายสามัญและสายอาชีพ.....	56
5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดากับการตัดสินใจศึกษาต่อ สายสามัญและสายอาชีพ.....	57
6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของมารดากับการตัดสินใจศึกษาต่อ สายสามัญและสายอาชีพ.....	59
7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักของบิดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ และสายอาชีพ.....	60
8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักของมารดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ และสายอาชีพ.....	62
9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ และสายอาชีพ.....	63
10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของมารดากับการตัดสินใจศึกษาต่อ สายสามัญและสายอาชีพ.....	64
11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตกับการ ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ.....	66
12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายในการศึกษากับการตัดสินใจศึกษา ต่อสายสามัญและสายอาชีพ.....	67
13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ.....	68

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชน.....	19
2 อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาด.....	20
3 การเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาอันเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงรายได้ของประชาชน.....	25
4 การเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาอันเนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงในอัตราค่าเล่าเรียน.....	26
5 แสดงความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีความต้องการของ Maslow.....	34
6 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	70
7 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ระดับการศึกษาของบิดา.....	71
8 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ระดับการศึกษาของมารดา.....	72
9 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม อาชีพของบิดา.....	73
10 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม อาชีพของมารดา.....	74
11 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ระดับรายได้ของบิดา.....	75
12 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ระดับรายได้ของมารดา.....	76
13 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต.....	77
14 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ค่าใช้จ่ายในการศึกษา.....	78
15 แสดงสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพจำแนกตาม ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ.....	79

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เรื่องที่ได้รับความสนใจจากนักสังคมศาสตร์ผู้กำหนดนโยบายและนักการเมือง เป็นอย่างมาก คือ เรื่องการพัฒนาประเทศ ซึ่งแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนามาแต่เดิมนั้น เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า การพัฒนาประเทศจะต้องเน้นการพัฒนาองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ คือเมื่อประเทศมีระบบเศรษฐกิจดีแล้ว จะส่งผลให้ระบบอื่นดีตามไปด้วย ซึ่งความจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น กล่าวคือ นอกจากการพัฒนาจะต้องมีหลายมิติ คือ มิติทางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมแล้ว การพัฒนาที่มุ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยังก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในสังคม เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาที่ให้ความสำคัญ ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขึ้น (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 64-65)

ซึ่งนับได้ว่าทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญต่อการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เริ่มแรกมนุษย์ได้รับความสนใจในฐานะที่เป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจ มีหลายประเทศที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว เพราะทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมและมีแผนการใช้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วยตัวมนุษย์และความรู้ ทักษะ ตลอดจนสมรรถภาพที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ในภายหลัง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์คือการเพิ่มความรู้ ทักษะ และสมรรถนะเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม การศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ การพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คือ การใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดการว่างงาน ลดความไม่เท่าเทียมกันและเพิ่มความมั่งคั่ง ซึ่งเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนามนุษย์ทั้งในฐานะที่เป็นมนุษย์และเป็นทรัพยากรก็เพื่อให้มนุษย์เป็นผู้พัฒนา ผู้ถูกพัฒนา และเป็นเครื่องมือในการพัฒนา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้องเริ่มด้วยการวิเคราะห์กำลังคน กำหนดเป้าหมายแล้วจึงกำหนดวิธีการพัฒนาสำหรับปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกิดจากปัญหาการศึกษา

(ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 102)

ประเทศกำลังพัฒนามักจะขาดแคลนกำลังคนที่มีทักษะทั้งในระดับสูงและระดับกลางและเชื่อกันว่า การศึกษาโดยเฉพาะการศึกษาในระบบ ได้สร้างความเป็นผู้นำทั้งภาครัฐและเอกชน หากขาดแคลนผู้นำ จะขาดผู้วางแผน ผู้จัดการ และการดำเนินการทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เกิดความล่าช้า แม้จะไม่หยุดชะงักทั้งหมดก็ตาม จากผลการศึกษาหลายชิ้นเห็นพ้องต้องกันว่า ทูณ มนุษย์เป็นแหล่งของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจในประเทศพัฒนา จึงเป็นที่ชัดเจนว่าการขยายโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับเป็นการสนับสนุนให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม

ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการศึกษาช่วยเพิ่มความรู้ สมรรถนะและทักษะ ทำให้มนุษย์มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ ที่โอดอร์ ชูลท์ส (Theodore Schultz) ยืนยันว่า การศึกษาเป็นตัวสนับสนุนสมรรถภาพทางเศรษฐกิจของประชาชน ในฐานะที่เป็นผู้บริโภค (Consumer) และผู้ผลิต (Producers) ด้วยการลงทุนให้ตนเองมีการศึกษา การศึกษาในระบบโรงเรียนจึงเป็นการลงทุนในมนุษย์ที่ใหญ่ที่สุด ผลประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในระบบโรงเรียน คือการบริโภคในปัจจุบัน การบริโภคในอนาคต และการเพิ่มสมรรถนะของผู้ผลิตในอนาคต ซึ่งทั้ง 2 ประการหลังถือว่าเป็นการลงทุนเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หรือสร้างทุนมนุษย์นั่นเอง

ฮาร์บิสัน (Harbison) เห็นว่าในการลงทุนทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือสร้างทุนมนุษย์ ประเทศนั้นๆจะต้องปรับโปรแกรมให้มีความสมดุล เหมาะสมกับความต้องการและระดับการพัฒนา มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาตามมา การศึกษาจะเป็นปัจจัยที่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็ต่อเมื่อการศึกษาสามารถบูรณาการกับหน่วยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

ความก้าวหน้าของประเทศขึ้นอยู่กับความก้าวหน้าของประชาชนเป็นประการแรก และเป็นประการที่สำคัญที่สุด หากไม่มีการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ จะไม่สามารถพัฒนาอะไรได้มากไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางวัตถุ เศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม ปัญหาของประเทศด้อยพัฒนาส่วนมาก ไม่ได้เป็นเพราะความขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ แต่เป็นความด้อยพัฒนาของทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นภารกิจประการแรกที่ต้องทำในการพัฒนาประเทศ คือการสร้างทุนมนุษย์โดยการปรับปรุง การศึกษาทักษะและความคาดหวังให้สูงขึ้น (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 8)

จากแนวนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงปี พ.ศ. 2535-3539 เป็นแผนที่มุ่งให้ความสมดุลในการพัฒนาทุกด้าน คือมุ่งรักษาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่เหมาะสม มีเสถียรภาพควบคู่ไปกับการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ในขณะที่เดียวกันมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาคุณภาพชีวิตในช่วงระยะแผนนี้เชื่อว่าความได้เปรียบทางด้านทรัพยากรมนุษย์ของไทยกำลังลดน้อยถอยลง ทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้มีความต้องการกำลังคนที่มี การศึกษาสูง และกำลังคนระดับสูงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนการจัดการที่ทันสมัย ในขณะที่เดียวกันการผลิตคนประเภทต่างๆ ดังกล่าว ยังไม่พอกแก่ความต้องการและมีแนวโน้มจะขาดแคลน แรงงานในอนาคต สำหรับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกด้าน พัฒนา

การศึกษาวិทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เร่งกระจายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทปรับปรุง การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษาให้มีลักษณะเครือข่าย ของการเรียนรู้การศึกษาเพื่ออาชีพพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความสามารถในการสอนเชิงคิดวิเคราะห์มากขึ้น สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และจัดการศึกษามากขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบ ข้อมูลข่าวสาร และสารสนเทศทางการศึกษา

การศึกษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงแผนพัฒนาฉบับที่ 7 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ในสมัยสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นเป็นการศึกษาเพื่อการสืบทอดวัฒนธรรมประเพณี เป็นสำคัญ เป็นการศึกษาสำหรับคนบางกลุ่มและหลังจากมีการปฏิรูปการศึกษา ในสมัยรัชกาลที่ 5 การศึกษาได้ขยายตัวมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 ทำให้การศึกษามีความสำคัญมากยิ่งขึ้น หลังจากมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การศึกษาก็กลายเป็นเครื่องมือพัฒนาทรัพยากร มนุษย์เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ระบบการศึกษาไทย ได้กำหนดหลักสูตรการเรียนการสอนมากมายหลายประเภทและหลาย ระดับ เปิดโอกาสให้แต่ละคนสามารถเรียนได้ตามความต้องการและความเหมาะสม ซึ่งระบบการศึกษา ไทยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 สายคือ 1. การศึกษาสายสามัญ เป็นการศึกษาเล่าเรียนวิชาสามัญ เพื่อเตรียมตัวสำหรับการศึกษาในขั้นสูงต่อไป จนถึงการศึกษาระดับปริญญา การศึกษาในสายนี้ต้องใช้ เวลาต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี 2. การศึกษาสายอาชีพ เป็นการศึกษาด้านอาชีพและเทคโนโลยีเกี่ยวกับ ด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม คหกรรม และด้านเกษตรกรรม โดยเน้นการเรียนการสอน ภาควิปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพโดยตรง การศึกษาในสายนี้ สั้นกว่าสายสามัญ แต่ก็มีช่องทางให้เรียนสูงถึงระดับปริญญาเช่นกัน (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 434-435)

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้ สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาจึงได้กำหนดโครงสร้างของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งในด้านคุณภาพ จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐานและทำให้ สามารถรักการอ่าน การเขียน และการคำนวณไว้ได้ (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 136)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถและทักษะต่อจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความ ต้องการ ความสนใจและความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการ ประกอบการทำงานและอาชีพตามควรแก่วัย ส่วนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการศึกษา

ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบกรงานและอาชีพที่ตนถนัด ทั้งอาชีพอิสระและอาชีพรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบกรงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541 : 137)

หลังจากจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว สามารถจะเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ โดยสามารถแยกศึกษาต่อได้เป็นส่วนหนึ่งของทางสายสามัญ (เรียนอีก 3 ปี คือต่อในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วสอบเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย) และสายอาชีพเพื่อเตรียมให้เด็กออกไปประกอบวิชาชีพได้ในระดับหนึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษา ซึ่งถ้าตัวนักเรียนเองสามารถเลือกแนวทางการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของตนเองก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการเรียนและเกิดประสิทธิภาพกับการเรียนมากขึ้น และถ้าตัวนักเรียนเองได้เลือกเรียนในสาขาที่เขาชอบและสนใจ จะทำให้เมื่อเขาเรียนจบออกมาจะประกอบอาชีพที่เขารักและต้องการได้ดี ในส่วนตัวของเขาเองก็จะมีการทุ่มเทให้กับการเรียนและการทำงานในสายงานที่เขารักและสนใจมากกว่า สายงานที่เขาจำใจเรียนในสาขาที่เขาไม่ชอบ (สุดใจ เหล่าสุนทร. 2509: 49)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2547 สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มาเป็นกลุ่มเป้าหมาย สำหรับโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีเป็นโรงเรียนของสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการให้เปิดเป็นโรงเรียนเพื่อเปิดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม
2. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง
3. ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ในการแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 580 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (Yamane. 1973 : 886)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่

n	คือ	จำนวนตัวอย่าง
N	คือ	จำนวนประชากร
e	คือ	ขนาดของความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
  - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม
    - 1.2.1 ระดับการศึกษาของบิดา
    - 1.2.2 ระดับการศึกษาของมารดา

- 1.2.3 อาชีพของบิดา
- 1.2.4 อาชีพของมารดา
- 1.2.5 ระดับรายได้ของบิดา
- 1.2.6 ระดับรายได้ของมารดา
- 1.2.7 ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา
- 1.2.8 ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต
- 1.2.9 ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ข้อตกลงเบื้องต้น เนื่องจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีมีเฉพาะนักเรียนหญิงในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้นตัวแปรตามปัจจัยส่วนบุคคลในการวิจัยครั้งนี้ คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกเท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ หมายถึง สิ่งที่ทำให้บุคคลนั้นๆ ตัดสินใจที่จะศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ
2. ปัจจัยส่วนบุคคล ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประกอบด้วยระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของบิดามารดา ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต ค่าใช้จ่ายในการศึกษา และช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ
4. การตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ หมายถึง การที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ
5. สายสามัญ หมายถึง การศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
6. สายอาชีพ หมายถึง การศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหรือในระดับที่สูงกว่าในส่วนของวิชาการของสายอาชีพ
7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมทางการศึกษาของนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 2 เทอมปลาย โดยแบ่งเป็นช่วงระดับตามเกณฑ์

วัดผลการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ประจำปีการศึกษา 2547 (เกณฑ์
วัดผลการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. มปป. : 2) ดังนี้

7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีมาก หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่
3.50-4.00

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง
2.50-3.49

7.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม
ระหว่าง 1.50-2.49

7.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอ่อน หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยสะสม
ระหว่าง 1.00-1.49

8. ระดับการศึกษาของบิดา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของบิดา หากในกรณีที่
ไม่มีบิดาให้ใช้ระดับการศึกษาของมารดาหรือผู้ปกครองหรือผู้อุปการะของนักเรียนแทน ซึ่งระดับ
การศึกษาของบิดา แบ่งได้ดังนี้คือ

8.1 ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา

8.2 ระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า

8.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า

8.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า

8.5 ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า

8.6 ระดับปริญญาตรี

8.7 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

9. ระดับการศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของมารดา หากในกรณีที่ไม่มี
มารดา ให้ใช้ระดับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะของนักเรียนแทน ซึ่งระดับการศึกษา
ของมารดา แบ่งได้ดังนี้คือ

9.1 ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา

9.2 ระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า

9.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า

9.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า

9.5 ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า

9.6 ระดับปริญญาตรี

9.7 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

10. อาชีพของบิดา หมายถึง ลักษณะการประกอบอาชีพหลักของบิดาในปัจจุบัน หากในกรณีที่ไม่มีบิดาให้ใช้ระดับการศึกษาของมารดาหรือผู้ปกครองหรือผู้อุปการะของนักเรียนแทน โดยแบ่งเป็น

10.1 พนักงานเอกชน หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานของเอกชน

10.2 รัฐบาลหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในสังกัดของรัฐหรือหน่วยงานสังกัดรัฐวิสาหกิจ

10.3 เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของธุรกิจหรือในรูปของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

10.4 รับจ้าง หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปไม่ว่าจะเป็นรายวัน หรือรายเดือน

10.5 เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพในการเกษตร ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์หรือการประมง

10.6 อาชีพอื่นๆ หมายถึง อาชีพอื่นที่นอกเหนือจากอาชีพต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

11. อาชีพของมารดา หมายถึง ลักษณะการประกอบอาชีพหลักของมารดาในปัจจุบัน หากในกรณีที่ไม่มีมารดา ให้ใช้ระดับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะของนักเรียนแทน โดยแบ่งเป็น

11.1 พนักงานเอกชน หมายถึง ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานของเอกชน

11.2 รัฐบาลหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่ทำงานในสังกัดของรัฐหรือหน่วยงานสังกัดรัฐวิสาหกิจ

11.3 เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นเจ้าของธุรกิจหรือในรูปของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

11.4 รับจ้าง หมายถึง ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปไม่ว่าจะเป็นรายวัน หรือรายเดือน

11.5 เกษตรกร หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพในการเกษตร ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์หรือการประมง

11.6 อาชีพอื่นๆ หมายถึง อาชีพอื่นที่นอกเหนือจากอาชีพต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น

12. ระดับรายได้ของบิดา หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ในกรณีที่ไม่มีบิดา ให้ใช้ระดับรายได้ของมารดาหรือผู้ปกครอง หรือผู้อุปการะเฉลี่ยต่อเดือนแทน ซึ่งระดับรายได้ของบิดาแบ่งได้ดังนี้คือ

12.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน

12.2 5,001-10,000 บาท/เดือน

12.3 10,001-15,000 บาท/เดือน

12.4 10,001-15,000 บาท/เดือน

12.5 มากกว่า 15,000 บาท/เดือน

13. ระดับรายได้ของมารดา หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของมารดาที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน ในกรณีไม่มีมารดาให้ใช้ระดับรายได้ของบิดาหรือผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเฉลี่ยต่อเดือนแทน ซึ่งระดับรายได้ของมารดา แบ่งได้ดังนี้คือ

- 13.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน
- 13.2 5,001-10,000 บาท/เดือน
- 13.3 10,001-15,000 บาท/เดือน
- 13.4 10,001-15,000 บาท/เดือน
- 13.5 มากกว่า 15,000 บาท/เดือน

14. ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต หมายถึง ความคาดหวังที่มีต่องานอาชีพที่จะได้ทำหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ซึ่งประกอบด้วยความคาดหวัง 3 ประการคือ

- 14.1 คาดหวังเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย
- 14.2 คาดหวังว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการและมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง
- 14.3 คาดหวังว่าจะมีรายได้ตามที่ต้องการ

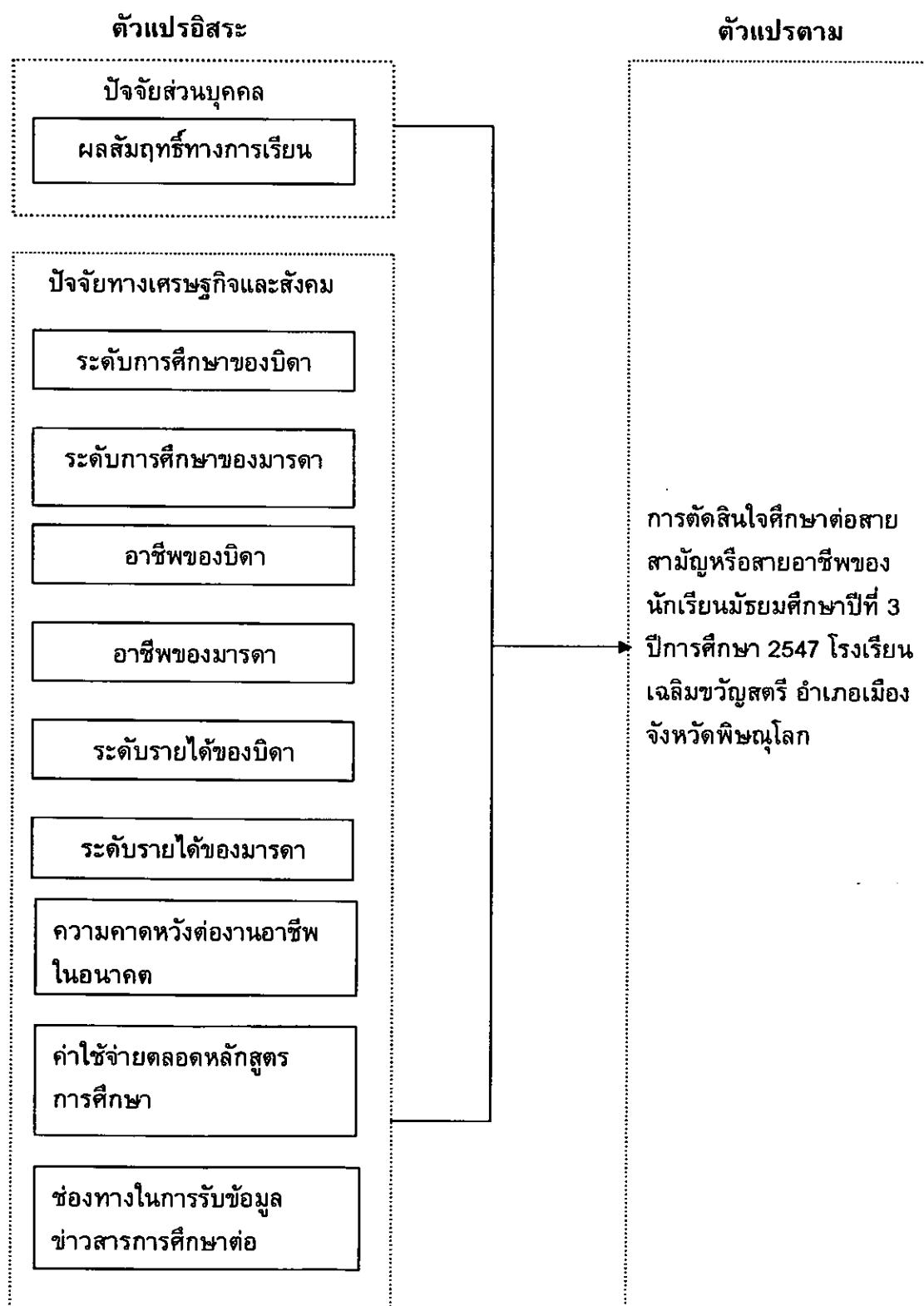
15. ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพที่ผู้เรียนคาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น ค่าบำรุงการศึกษาที่โรงเรียนเรียกเก็บเอง ค่าหนังสือเล่าเรียน ค่ากิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

16. ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ หมายถึง ช่องทางในการส่งข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อของสถาบันการศึกษาต่างๆไปถึงนักเรียน เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ข้อความทางอินเทอร์เน็ต ป้ายประกาศ ฯลฯ

17. การมัธยมศึกษา หมายถึง การศึกษาในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีวัยระหว่าง 12-18 ปี โดยประมาณ ได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตามความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ และความถนัดในอันที่จะเตรียมพร้อมสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

18 การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ครอบคลุมกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ในด้านการศึกษาที่จะช่วยให้บุคคลได้ค้นพบความสามารถของตนเอง เพื่อใช้ในการทำงานและประกอบอาชีพ โดยมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษา ทางด้านเทคนิคศึกษามีคุณภาพที่จะเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้แก่อนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานที่ 10 : ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังนี้ คือ

1. ประวัติโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีพิษณุโลก
2. ข้อมูลเกี่ยวกับกรมสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา
3. ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา
4. ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา
5. ทฤษฎีอุปสงค์ต่อเนื่อง
6. ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้
7. คุณลักษณะช่องทางการสื่อสาร
8. ทฤษฎีความต้องการ
9. ทฤษฎีลำดับขั้นการพัฒนาการ
10. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประวัติโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีพิษณุโลก

โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดทำการสอน 2 ระดับคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีประวัติในการดำเนินการดังนี้ (โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี : ม.ป.ป.) เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2466 ในสมัยพระยาศรีสุริยราชวรานุวัตร (สุข ดิษยบุตร) ดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาลสำเร็จราชการมณฑลพิษณุโลก เดิมก่อนที่โรงเรียนจะย้ายมาอยู่ ณ ปัจจุบัน ราว พ.ศ. 2452 พระชานาญ ขบวนการสอน (เจย สุกุมาลนันท์) ศึกษาธิการมณฑลพิษณุโลกได้เริ่มส่งนักเรียนไปเรียนที่โรงเรียนเบญจมราชาลัย พร้อมกันนั้นก็เปิดรับนักเรียนสตรีที่โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม ครั้นวันที่ 8 พฤศจิกายน 2466 พระยาศรีสุริยราชวรานุวัตร และพระชานาญขบวนการสอนจึงได้แยกนักเรียนสตรีออกไปตั้งเป็นอีกโรงเรียนหนึ่งโดยอาศัยสโมสรเสือป่าเป็นที่เรียนให้ชื่อว่า โรงเรียนสตรีประจำมณฑลพิษณุโลก "เฉลิมขวัญสตรี" ตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบันโดยมีนางชานาญ ขบวนการสอน (นวล สุกุมาลนันท์) เป็นครูใหญ่คนแรก

พ.ศ. 2468 นางชานาญ ขบวนการสอน ขอย้ายไปรับราชการที่จังหวัดอุดรดิตถ์ ทางราชการจึงแต่งตั้งให้ นางสาวสังวาลย์ สุขโรจน์ เป็นครูใหญ่

พ.ศ. 2476 ได้เปิดแผนกฝึกหัดครูขึ้น โดยรับนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมปีที่ 3 (ป.7) เรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 และเพิ่มวิชาครูอีกหนึ่งวิชาเรียนครบ 3 ปี สอบได้วุฒิประโยคครูมูล มีนางสาวสังวาลย์ สุขโรจน์ เป็นครูใหญ่

พ.ศ. 2485 ได้เปิดรับนักเรียนอนุบาลขึ้นอีกแผนกหนึ่ง

พ.ศ. 2486 แยกแผนกฝึกหัดครูออกจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีเป็นอีกโรงเรียนหนึ่งต่างหากชื่อว่า โรงเรียนฝึกหัดครูพิษณุโลก มีนางสาวสังวาลย์ สุขโรจน์ เป็นครูใหญ่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี มีนางสาวยุ พิน นาคสวัสดิ์ เป็นครูใหญ่ กิจการของโรงเรียนแยกจากกันแต่สถานที่ยังคงรวมอยู่

พ.ศ. 2490 นางสาวยุ พิน นาคสวัสดิ์ ย้ายไปรับราชการที่กรุงเทพฯ พอดีกับตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูว่างลง นางเฉลิมวงศ์ โชติกฤษ ซึ่งย้ายมาดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จึงทำหน้าที่เป็นครูใหญ่โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูอีกตำแหน่งหนึ่ง ทำให้กิจการของโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูซึ่งแยกจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีมาแล้ว 4 ปี กลับมารวมกันอีกครั้งหนึ่ง

พ.ศ. 2497 นางเฉลิมวงศ์ โชติกฤษ ย้ายกลับกรุงเทพฯ เพื่อศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ น.ส. ประเยาว์ รังสิคุต (นางประเยาว์ ศักดิ์ศรี) ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีแทนและรักษาราชการในตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูด้วย

พ.ศ. 2498 ทางราชการได้แยกสถานที่และอาคารใหม่ให้โรงเรียนฝึกหัดครูซึ่งในปัจจุบันคือ "วิทยาลัยครูพิษณุโลก" โรงเรียนฝึกหัดครูจึงได้แยกออกจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีโดยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2499 เมื่อโรงเรียนฝึกหัดครูแยกไปแล้ว ทางราชการได้แต่งตั้งนางสาวบุญเรือน บุระมาน (เอี่ยม สกุล) ครูโทโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

หลังจาก พ.ศ. 2499 โรงเรียนไม่ได้รับงบประมาณการก่อสร้างอาคารเลย โรงเรียนพยายามช่วยตัวเองโดยการจัดงานประจำปีขึ้นทุกๆ ปี มีผู้ปกครองบริจาคเงินบางส่วนเพื่อสร้างอาคารเรียนที่จำเป็น

พ.ศ. 2504 สร้างอาคารคหกรรมศิลป์ และอาคารไม้ 2 ชั้น เพื่อให้เป็นที่เรียนศิลปะปฏิบัติ

พ.ศ. 2507 กระทรวงการคลังอนุญาตให้โรงเรียนใช้ที่ดินของเรือนจำพิษณุโลก

พ.ศ. 2508 กระทรวงศึกษาธิการรับรองโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีเข้าในโครงการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม

พ.ศ. 2509 เรือนจำเขตพิษณุโลกย้ายไปก่อสร้างใหม่ที่อำเภอวังทอง และได้มอบที่ดินให้แก่โรงเรียน

พ.ศ. 2511 โรงเรียนเสนอจังหวัดขอถอนสภาพถนนพระองค์ดำแต่ไม่สำเร็จ ด้วยเหตุนี้โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีจึงมีเป็น 2 ตอนอย่างที่เห็น

พ.ศ. 2513 โรงเรียนได้เริ่มดำเนินการสอนตามหลักสูตรโรงเรียนมัธยมแบบประสมในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นปีแรก

พ.ศ. 2513 ได้รับงบประมาณในการสร้างอาคารชั่วคราว และโรงฝึกงานชั่วคราว

พ.ศ.2514 ดำเนินการสอนตามหลักสูตรมัธยมแบบประสม เพื่อสร้างอาคาร

พ.ศ. 2515 ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน บ้านปฏิบัติการคหกรรม บ้านพักครู โรงฝึกงาน
คหกรรมศิลป์ โรงฝึกงานอุตสาหกรรมศิลป์ โรงอาหาร บ้านพักอาจารย์ใหญ่ บ้านพักครูและภารโรง

พ.ศ. 2521 กรมสามัญศึกษาได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้างอาคารเรียน

พ.ศ. 2525 กรมสามัญศึกษาได้จัดสรรงบประมาณหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง บ้านพักครู

พ.ศ. 2528 นางบุญเรือน เอี่ยมสกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเกษียณอายุราชการ นางถนัด มุกดาลอย
ได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีจนถึงปี พ.ศ. 2533
นางสาว ศิวพร ก้อนบาง ได้ย้ายมารับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

30 กันยายน พ.ศ. 2536 นางประสพศรี เตมียบุตร ได้ย้ายมารับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน

1 ตุลาคม พ.ศ. 2538 มีการสร้างอาคารศูนย์กีฬากรมสามัญศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

พ.ศ. 2543 นางประสพศรี เตมียบุตร ได้เกษียณอายุราชการ นางสุมนา พุ่มประพาพ ได้ย้าย
มารับตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนมาจนถึงปัจจุบัน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับกรมสามัญศึกษา และกรมอาชีวศึกษา

1. การมัธยมศึกษา คือ การศึกษาที่ได้วางแผนไว้ให้เยาวชนในวัยอายุตั้งแต่ 12 ปีถึง 17 ปี
ได้มีโอกาสศึกษา โดยเน้นหนักเพื่อให้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้า เรียนรู้ แสดงออกและทำความเข้าใจ
กับสภาพความเป็นไปของชีวิตที่แท้จริง และเป็นการพัฒนา ทักษะคิด การคิดค้นนิสัยและสาระสำคัญ
ต่างๆ ที่เกี่ยวกับสังคม ร่างกายและสติปัญญา และอารมณ์ (ประเสริฐ ธรรมโวหาร . 2540 : 4)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นระดับการศึกษาที่ต่อเนื่องมาจากระดับประถมศึกษา และ
เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็น
การศึกษาที่จัดให้แก่วัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการมัธยมศึกษาที่ กู๊ด (Good. 1959 :491)
ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ว่า การมัธยมศึกษา คือการศึกษาที่วางแผนไว้สำหรับผู้เยาว์อายุประมาณ 12-17 ปี
โดยเน้นเนื้อหาให้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การแสดงออก และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพความ
เป็นไปของชีวิตที่แท้จริง และในขณะเดียวกันก็เป็นการศึกษาที่มุ่งพัฒนาเจตคติในการเรียนรู้ถึงความ
ถนัดพร้อมทั้งคิดค้นสาระอันเกี่ยวกับผู้เรียนทางด้านสังคม ร่างกายและสติปัญญา ซึ่งการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

1.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตและ
การศึกษาต่อให้สามารถเลือกแนวทางที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนใน
ฐานะเป็นพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้
ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะเลือกและตัดสินใจประกอบสัมมาชีพทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีนิสัย

ในการปรับปรุงงาน ตนเองและสังคม เสริมสร้างอนามัยชุมชนและครอบครัวชีวิตโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม โดยการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีหลักการดังนี้คือ

1.1.1 เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เขียนค้นพบความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเอง

1.1.2 เป็นการศึกษาทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพต่อ

1.1.3 เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่นและประชาชาติ

1.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบการและอาชีพที่ตนถนัดทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง ดังนั้นวิชาการต่างๆ ใช้ความรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นพื้นฐาน และเพิ่มเติมความรู้ทักษะวิธีการนำไปใช้ที่สูงขึ้น และยากยิ่งขึ้น เพราะการเรียนการสอนในปัจจุบัน เน้นประสบการณ์คือ การกระทำในสถานการณ์ที่เป็นจริงเป็นหลัก สำหรับนักศึกษาที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อก็สามารถนำความรู้ความสามารถไปประกอบอาชีพได้ และผู้ที่จะศึกษาต่อก็สามารถเลือกศึกษาอาชีพต่างๆ ที่มีอยู่หลากหลายได้ตามความถนัด ความสนใจ ของแต่ละบุคคล ซึ่งมีไม่เหมือนกัน

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นั้นมีจุดหมายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต และให้สามารถทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนได้พัฒนาเชาวน์ปัญญา มีความรู้ และทักษะเฉพาะด้านตามศักยภาพ เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยแนวทางและวิธีการใหม่ๆ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม (ประเสริฐ ธรรมโวหาร . 2540 : 61,66-69)

2. การอาชีวศึกษา คือ การศึกษาเพื่อการผลิต (Vocational Education for Production) ด้วยเหตุผลที่ว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาที่ขัดตรงข้ามกับสามัญศึกษาหรือการศึกษาทั่วไป นั่นก็คือ

2.1 การอาชีวศึกษา เป็นการวางแผนเพื่อให้บุคคลมีประสิทธิภาพในการเป็นผู้ผลิต (Efficient Producer)

2.2 สามัญศึกษาหรือการศึกษาทั่วไป เป็นการวางแผนเพื่อให้บุคคลมีประสิทธิภาพในฐานะเป็นผู้บริโภค (Efficient Consumer) ที่ดีนั่นเอง

ซึ่งการอาชีวศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญดังนี้ คือ

1. มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการทำงานหรือการประกอบสัมมาอาชีพในแขนงที่ตนได้เลือกเรียนอาชีพนั่นได้จริงและครบวงจร

2. ให้เรียนรู้เกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์และระบบการทำงานการผลิต ตลอดจนประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพนั่น

3. ให้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำงานอย่างปลอดภัยและใจดีในความสัมพันธ์ระหว่างสุขอนามัยของตนและสถานที่ทำงาน กับกระบวนการทำงานหรือการผลิต

4. เรียนรู้ให้เข้าใจหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่องานและ/หรือผู้ปฏิบัติงานทุกระดับและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอยู่ในงานในองค์กรของตน นั่นคือสามารถทำงานร่วมกับกลุ่มได้เป็นอย่างดีในทุกระดับชั้น

5. มีความรู้และเข้าใจในกระบวนการจัดและบริหารงานในองค์กร ตลอดจนจนให้เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มงานอาชีพในรูปแบบของสมาคม (Associations) สหพันธ์ (Unions) และสหกรณ์ (Co-Operation) เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการธำรงรักษาและพัฒนาอาชีพของตน

6. มีความรู้และเข้าใจอันดีในหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างงานอาชีพของตนในฐานะ ผู้ผลิต (สินค้าและบริการ) กับความต้องการของชุมชนและประชาชนในฐานะผู้บริโภคสินค้าและบริการนั้น ซึ่งเป็นความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติส่วนหนึ่งด้วย

7. ส่งเสริมให้รู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง (Self-Discipline) มีความขยันหมั่นเพียร อดทน และซื่อสัตย์สุจริตต่ออาชีพ ต่อนายจ้าง และผู้บริโภค

8. ปลูกฝังให้มีเจตคติหรือทัศนคติที่ดี (Good Attitudes) และมีความภาคภูมิใจในงานอาชีพของตน ในอาชีพสุจริตทุกอาชีพในระบบคุณธรรม และภูมิใจที่ได้มีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ

กรมอาชีวศึกษาจัดการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนในระดับช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และวิชาชีพชั้นสูงหรือปริญญาตรี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและสามารถสร้างงานได้ด้วยตนเอง โดยหลักสูตรประกอบไปด้วย 6 ประเภทวิชา คือ เกษตรกรรม ช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปกรรม และประมง สำหรับประเภทวิชาประมงได้แยกออกจากประเภทวิชาเกษตรกรรมเป็นอีกประเภทวิชาหนึ่ง ส่วนการจัดการเรียนการสอนแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. จัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน กรมอาชีวศึกษาดำเนินการจัดหลักสูตรระดับต่างๆ ดังนี้

1.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าเข้าศึกษาต่อ 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.2 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. และรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาในบางสาขาวิชาด้วย เรียน 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) รับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิคตามสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.4 หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปวส. เข้าศึกษาต่อ 2 ปี

2. จัดการเรียนการสอนหลักสูตร ปวช.พิเศษ (อาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท หรือ อศ.กช.) รับผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษา) ซึ่งเป็นเยาวชนที่มีประสบการณ์ในงานเกษตร 2-3 ปี อายุระหว่าง 15-25 ปี เข้ารับการศึกษาในวิทยาลัยเกษตรกรรม อาจกลับไปปฏิบัติงานในสวนไร่นาของตน และกลับมาศึกษาต่อให้ครบจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาวิชาสามัญหลักสูตรเร่งรัดรับวุฒิ ม. 3 หรือเทียบเท่า จบการศึกษาแล้วจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ปัจจุบันดำเนินการสอนในสาขาวิชาเกษตรกรรม

3. จัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีการจัดทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อบริการวิชาชีพแก่ชุมชน แบ่งออกเป็นหลักสูตรประเภทต่างๆคือ

3.1 หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น รับสมัครประชาชนทั่วไปหรือผู้สนใจที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับเป็นอย่างต่ำเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีระยะเวลาแตกต่างกัน ตามเนื้อหาวิชาเช่น หลักสูตร 45, 75, 100, 120 และ 225 ชั่วโมง เมื่อผ่านการศึกษาแล้ว จะได้รับใบสำคัญรับรองความรู้ความสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้

3.2 หลักสูตรเสรีวิชาชีพชั้นมัธยม เป็นหลักสูตรวิชาชีพที่จัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลายของโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาและโรงเรียนเอกชน

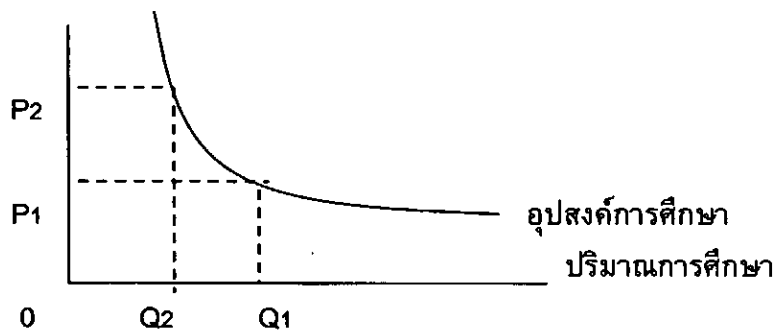
3.3 หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพในงานบริการวิชาการด้านเกษตรกรรม โดยจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นแก่เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรรมเคลื่อนที่ โดยออกไปให้บริการความรู้แก่เกษตรกรในชนบท

3. ทฤษฎีอุปสงค์การศึกษา

อุปสงค์การศึกษาเป็นทฤษฎีที่อธิบายความต้องการการศึกษาของแต่ละบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ซึ่งมีผู้อธิบายทฤษฎีอุปสงค์การศึกษาไว้ดังนี้

นวลทิพย์ ควกุล (2527 : 34-37) ได้อธิบายเส้นอุปสงค์ที่มีผลต่อการศึกษาของเอกชนและสังคม ในการพิจารณาอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของแต่ละคนพิจารณาจาก 1) ผลตอบแทนของการศึกษาและ 2) อัตราดอกเบี้ย ซึ่งสะท้อนถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสของการนำเงินทำการศึกษาจากสองส่วนนี้ สามารถนำไปหาอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชนได้ตามภาพประกอบ 1

$$P = R_b/R_c = \text{ราคาการศึกษา}$$

ภาพประกอบ 1 อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชน

R_b คือ อัตราดอกเบี้ย หรืออัตราผลตอบแทนสูงสุดจากการลงทุนทางอื่น

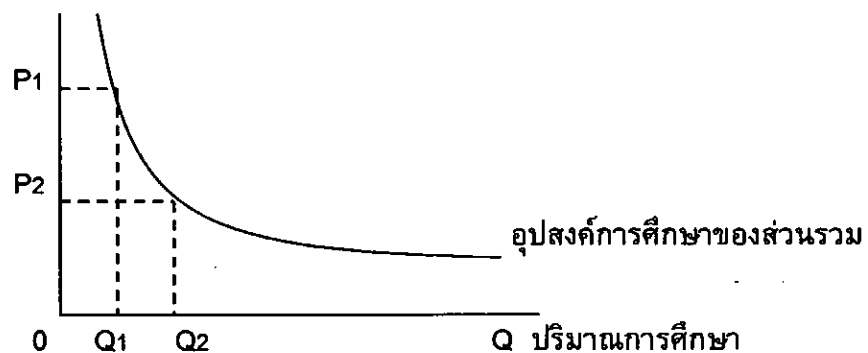
R_c คือ อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา

R_b/R_c คือ ราคาการศึกษา (Price of Education)

ถ้าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนพันธบัตรรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้น ราคาการศึกษา ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย เป็นผลให้ความต้องการการศึกษาลดต่ำลง แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในพันธบัตรลดต่ำลง ราคาการศึกษา ก็จะลดลง ทำให้ความต้องการการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นเพราะฉะนั้นเส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาจึงเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวาดังเช่น เส้นอุปสงค์ที่มีต่อราคาของสินค้าโดยทั่วไป เส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาในความเป็นจริง อาจไม่ได้ลาดจากซ้ายมาขวาดังรูปที่ 1 ทั้งนี้ด้วยเหตุผล 2 ประการ ประการแรก การศึกษามีลักษณะเหมือนสินค้าที่ต้องบริโภคทั้งจำนวน (Lumpy Commodity) เพราะเมื่อตัดสินใจลงทุนทำการศึกษาแล้วก็มักจะต้องเรียนให้จบการศึกษาแต่ละระดับ เช่น ตัดสินใจเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งมี 3 ปี แสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งที่แบ่งแยกไม่ได้ (Indivisibility) เมื่อเป็นดังนี้ เส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของแต่ละบุคคลจึงน่าที่จะเป็นแบบขั้นบันได (Step Function) มากกว่าที่จะเป็นเส้นลาดเอียงจากซ้ายมาขวา (Smooth Function) ประการที่สองเส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษา จะลาดเอียงจากซ้ายมาขวาตามรูปได้ก็ต่อเมื่อผลตอบแทนที่ได้จากการศึกษา

เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง (Diminishing Return) ตามทฤษฎีหากผลผลิตที่ได้เกิดจากการใช้ปัจจัยการผลิต 2 ชนิด ชนิดหนึ่งเป็นปัจจัยผันแปร อีกชนิดหนึ่งเป็นปัจจัยคงที่แล้วการผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยคงที่ได้ จะทำให้ผลได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ทำนองเดียวกันถ้าถือว่ามนุษย์หรือบุคคลที่ทำการศึกษเป็นปัจจัยคงที่ และการศึกษเป็นปัจจัยผันแปร การใส่การศึกษาเข้าไปในตัวผู้ที่ทำการศึกษามากขึ้นๆ ความสามารถของคณฺุณนั้นในการรับรู้ (Absorb Knowledge) ซึ่งมีอยู่จำกัด (คงที่) จะทำให้ผลได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง นอกจากนี้การทำการศึกษเพิ่มขึ้นจะทำให้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเพิ่มสูงขึ้นผลตอบแทนที่รับจากการศึกษาจึงเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง อย่างไรก็ตามจากหลักฐานความเป็นจริงที่ปรากฏออกมา ผลตอบแทนไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเสมอไป ยกตัวอย่างเช่น ในอินเดียผลตอบแทนหน่วยสุดท้าย (Marginal Rates of Return) ที่เอกชนได้รับจากการเรียนเพิ่มขึ้นที่ละชั้นจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง แต่ผลตอบแทนหน่วยสุดท้ายในเม็กซิโกและในสหรัฐอเมริกาไม่ได้มีแนวโน้มการลดลงของผลได้เหมือนอินเดีย ตรงกันข้ามถ้าผลตอบแทนหน่วยสุดท้ายจากการเรียนเพิ่มขึ้นที่ละชั้นไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง เส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาาก็จะไม่ได้เส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวา สำหรับเส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาดจะเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวาหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชนแต่ละคน กล่าวคือถ้าอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของเอกชนเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวาอุปสงค์ต่อการศึกษาของตลาดซึ่งได้จากการรวมอุปสงค์ของเอกชนเข้าด้วยกันนั้นก็ควรเป็นเส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวาด้วย ดังแสดงในภาพประกอบ 2

$$P = r/i = \text{ราคาการศึกษา}$$

ภาพประกอบ 2 อุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาด

- r คือ อัตราผลตอบแทนสูงสุดจากการลงทุนทางอื่นที่ไม่ใช่ทางการศึกษา
- i คือ อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา
- r/i คือ ราคาการศึกษา

ถ้าอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาลดต่ำลงราคาการศึกษาจะสูงขึ้น พร้อมทั้งดึงให้ปริมาณความต้องการการศึกษาลดลง แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนทางการศึกษาเพิ่มสูงขึ้นราคาการศึกษาจะลดต่ำลงและความต้องการการศึกษาจะเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเส้นอุปสงค์ที่มีต่อการศึกษาของตลาดจะไม่ใช้เส้นที่ลาดจากซ้ายมาขวา ถ้าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนไม่ได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงข้อสังเกตประการหนึ่งเกี่ยวกับการหาเส้นอุปสงค์ของตลาด คือ เส้นอุปสงค์ของตลาดไม่อาจกระทำได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจาก ณ ระดับการศึกษาหนึ่งๆ เช่น การเรียนอัตราผลตอบแทนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อัตราผลตอบแทนทางการศึกษาของบุคคลแต่ละคนจะไม่เท่ากันของบุคคลบางคนอาจเท่ากับร้อยละ 18 แต่อัตราผลตอบแทน บางคนอาจเท่ากับร้อยละ 12 เมื่อเป็นเช่นนี้การรวมอัตราผลตอบแทนของทุกคนเข้าด้วยกัน จึงทำให้ค่อนข้างยาก

อัมพร วิจิตรพันธ์ (2525 : 26-28) ได้กล่าวว่าอุปสงค์สำหรับสินค้าทางการศึกษาเกิดจากสาเหตุหลายประการ

ประการแรก ความต้องการศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจใคร่รู้ หรือยังหาคำตอบไม่ได้ ถ้าบุคคลมีความสนใจหรือใฝ่หาคำตอบในสิ่งที่ตนยังมีปัญหาอยู่เขาจะพยายามศึกษาค้นคว้าในเรื่องเหล่านั้น โดยจะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือเข้าศึกษาในสถาบันต่างๆที่เปิดสอนโดยตรงก็ได้แม้จะเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก เช่น วิศวกรบางคนยอมเสียเวลาเข้าไปนั่งเรียนวิชากฎหมายเพื่อให้เข้าใจ กระบวนการรักษาความเป็นธรรมของเจ้าหน้าที่ และวิธีทำนิติกรรมต่างๆ เป็นต้น

ประการที่สอง ความต้องการมีส่วนร่วม (Participation) ในกิจกรรมทางสังคมซึ่งอาจอยู่ในรูปใดรูปหนึ่ง เช่น การอาสาพัฒนาชนบท การสอนหนังสือแก่เด็กกำพร้าหรือเด็กที่ยากจน การแสดงดนตรี การกีฬา การอภิปราย การละคร ฯลฯ การมีโอกาสร่วมในกิจกรรมเหล่านี้ทำให้บุคคลรู้สึกเป็นเกียรติและภาคภูมิใจ เพราะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความสามารถและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

ประการที่สาม การได้รับแรงจูงใจและผลักดันจากพ่อแม่ ครู ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูง เช่น พ่อแม่ต้องการให้เรียนแพทย์เพื่อนร่วมชั้นแนะนำให้เรียนวิศวกร ครูแนะนำให้เรียนวิชากฎหมาย เป็นต้น

ประการที่สี่ การศึกษาตามประเพณี (Tradition) เช่น เด็กไทยต้องบวชเรียนวิชาธรรมะเมื่ออายุครบ 20 ปีขึ้นไป ดังนั้นเมื่อเด็กอายุครบตามเกณฑ์ดังกล่าว ความประสงค์ที่จะบวชเพื่อศึกษาเรียนธรรมะก็จะมากขึ้น เป็นต้น

ประการที่ห้า ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของบิดา-มารดา หรือผู้ปกครองมีรายได้สูงอาชีพและตำแหน่งหน้าที่การงานมั่นคง ก็จะส่งเสริมให้บุตรธิดา ได้เรียนหนังสือสูง ซึ่งแตกต่างจากเด็กที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองต่ำ การที่จะได้รับการศึกษาสูงย่อมเป็นไปได้น้อยมาก เช่น ผู้ที่สอบเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้เป็นบุตรเกษตรกรเพียง 6% ของจำนวนผู้ที่เข้าสอบทั้งหมด อีก 94% เป็นบุตรของนักธุรกิจ พ่อค้า ข้าราชการ ผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจและบริษัทเอกชน ทำให้เกิด

ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองมั่นคงกว่าก็จะสามารถส่งให้บุตร-ธิดาได้เรียนหนังสือในระดับที่สูงกว่า

ประการที่หก รายได้หรือว่าผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น ระดับรายได้หรือผลตอบแทนก็มักจะสูงขึ้นด้วย ดังนั้นรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา เช่นถ้าเรียนจบปริญญาโท รายได้เมื่อเริ่มเข้าทำงานในบริษัทเอกชนแห่งนี้จะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 15,000 บาท เป็นแรงจูงใจให้คนหันมาศึกษาต่อปริญญาโทกันมากขึ้นเนื่องจากคาดหวังในรายได้หรือว่าผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต

ประการที่เจ็ด ค่านิยมของสังคม (Social Value) ตามปกติบุคคลที่ได้รับการศึกษามักจะเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไปว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีจริยธรรมอันดีงาม สังคมจึงยกย่องและให้เกียรติแก่ผู้ที่ได้รับการศึกษา ดังนั้นความต้องการให้ตนเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา เช่น คนที่จบปริญญาเอก ในสังคมยอมรับว่ามีความรู้ความสามารถโดยเรียกบุคคลเหล่านี้ว่า ดอกเตอร์ ทำให้คนอยากเรียนปริญญาเอกมากขึ้น เป็นต้น

ประการสุดท้าย ความกระตือรือร้นหรือความปรารถนาของบุคคลที่จะเลื่อนฐานะและยศฐาบรรดาศักดิ์ของตนให้สูงขึ้น โดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการศึกษาเป็นวิถีทางหนึ่งที่บุคคลพึงจะยกฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของตนให้สูงขึ้นได้ ดังนั้นบุคคลจึงพยายามผลักดัน ตนเองโดยเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ความกระตือรือร้นหรือความทะเยอทะยานนี้จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 158-160) ได้อธิบายอุปสงค์สำหรับบริการการศึกษา (Demand for Educational Service) ของบุคคลหนึ่ง ๆ จะมีลักษณะต่างจากอุปสงค์สำหรับสินค้าทั่วไป ด้วยเหตุผลอย่างน้อย 5 ประการ

1. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่สร้างเฉพาะความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค หากยังเป็นการลงทุนเพื่อผลตอบแทนไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอีกด้วยในอนาคตแม้ผู้เรียนจะไม่เปิดเผยว่าเขาต้องการเข้ารับการศึกษาเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือเพื่อผลตอบแทนดังกล่าวก็ตามเพราะการศึกษาย่อมเป็นการเพิ่มโอกาสให้เขามีเพื่อนฝูงและรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลวงการต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจไม่ทางใดก็ทางหนึ่งอย่างน้อยก็ให้เขาเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลในสังคม และเป็นการโฆษณาเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของตน ดังนั้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาจะมีวัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนแฝงอยู่ด้วย

2. การศึกษาแม้จะเป็นสินค้าบริโภค (Consumer Goods) ชนิดหนึ่ง แต่สินค้านี้แตกต่างจากสินค้าชนิดอื่น ๆ คือจะไม่หมดสิ้นไปเมื่อได้รับการบริโภค ตรงกันข้ามยิ่งมีการบริโภคก็ยิ่ง

ทำให้สินค้าทางการศึกษามีมากขึ้น เว้นแต่ผู้บริโภคจะวิปริตหรือผิดปกติวิสัยจากบุคลลธรรมตามสามัญ
เท่านั้น

3. การศึกษาเป็นสินค้าพิเศษที่ไม่อาจจะนับมาเป็นปริมาณๆ ได้แน่นอนเหมือนสินค้าชนิด
อื่น ซึ่งอาจมีหน่วยนับเป็นกิโลกรัม ลิตร ตัว ลูก คัน เล่ม ตำม หลั ฯลฯ ทั้งนี้เนื่องจากสินค้าทางการ
ศึกษาประกอบด้วยส่วนต่างๆ จำนวนมาก เช่น โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยย่อมประกอบด้วยครู
อาจารย์ นักเรียน นิสิต-นักศึกษา อุปกรณ์การเรียน การสอน และอื่นๆ อย่างไรก็ตาม เราอาจนับ
ปริมาณสินค้าทางการศึกษาออกมาในรูปใดรูปหนึ่ง เช่น จำนวนผู้ลงทะเบียนเรียน จำนวนที่นั่งเรียน
จำนวนโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย ฯลฯ โดยอนุโลมก็ได้ ตัวอย่างเช่น สถาบันเทคโนโลยีแห่งหนึ่งกำหนด
อัตราค่าเล่าเรียนไว้ 3,000 บาทต่อเทอม ปรากฏว่ามีผู้คนสมัครเข้าเรียนสาขาช่างยนต์จำนวน 358 คน
จำนวนผู้ลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้นก็จะแทนอุปสงค์สำหรับการศึกษสาขาช่างยนต์ ณ สถาบันเทคโนโลยี
แห่งนั้น ถ้าสถาบันดังกล่าวลดอัตราค่าเล่าเรียนลงอุปสงค์จะเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามถ้าเพิ่มอัตราค่าเล่าเรียนมากขึ้น
อุปสงค์ก็จะลดลงเป็นต้น

4. ในการบริโภคสินค้าและการบริการต่างๆ ไปผู้บริโภคจะเป็นผู้ตัดสินใจและวินิจฉัยปัญหา
ต่างๆเองทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นการเลือกประเภทสินค้าที่จะบริโภค จำนวนและแหล่งที่จะซื้อก็ตาม
แต่สำหรับสินค้าทางการศึกษา ผู้บริโภคส่วนใหญ่คือ นักเรียน ไม่ค่อยมีอิสระในการตัดสินใจและวินิจฉัย
ปัญหาดังกล่าวมากนัก โดยเฉพาะในเรื่องการเลือกสาขาวิชาและสถาบันการศึกษาที่จะเรียน บิดา - มารดา ครู
ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องมักจะทำหน้าที่แทนเป็นส่วนใหญ่ความจริงข้อมูลนี้จะปรากฏชัดเจนเมื่อผู้เรียน
ในระดับต้นๆ โดยเฉพาะระดับอนุบาล ประถม และ มัธยมศึกษา

5. ตามปกติอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการต่างๆ ไปของบุคคลมักจะเกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายใน
ของเขเอง และเมื่อได้รับสินค้ามาบริโภคแล้ว อุปสงค์นั้นจะหมดสิ้นไปปัจจัยกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษา

บุญพุ่ม เสถียรักษ์. (2531 : 163-169) ได้กล่าวว่า ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ประชาชนต้องการ
เข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ จะมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้ง
ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เช่น ระดับรายได้ อัตราค่าเล่าเรียน ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง
จำนวนประชากร รสนิยมหรือทัศนคติของประชากร กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะ
กิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจ กฎหมายกำหนดการศึกษาภาคบังคับ นโยบายการศึกษาของรัฐ ฯลฯ เราอาจ
เขียนให้อยู่ในรูปของฟังก์ชัน (Demand Function) ได้ดังนี้

$$Ded = f(M, Ped, Pr, N, U, Ar, O)$$

เมื่อ Ded แทน อุปสงค์หรือปริมาณการศึกษาสาขาใดสาขาหนึ่งที่บุคคลต้องการซื้อ

หรือเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่ง ๆ

M แทน ระดับรายได้ของบิดา-มารดา ผู้ปกครองหรือของผู้เรียนเอง

Ped แทน อัตราค่าเล่าเรียน (Education Price or School fee)

Pr แทน ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้อง (Price of Related Goods)

N แทน จำนวนประชากร

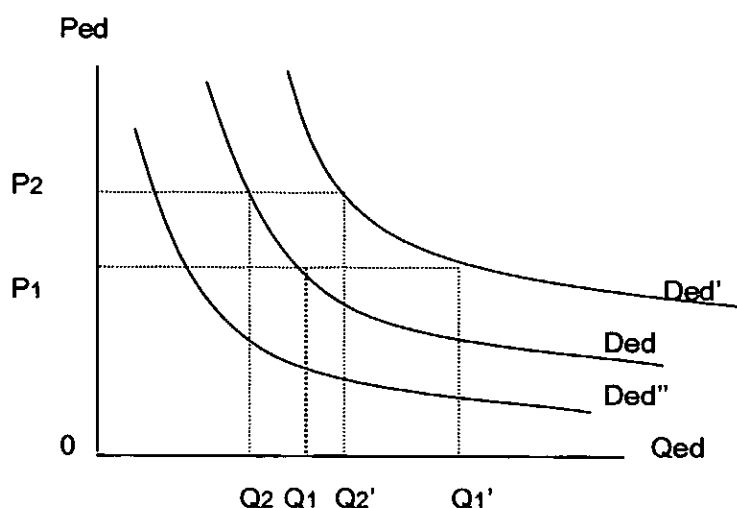
U แทน รสนิยมหรือทัศนคติ (Taste or Attitude)

Ar แทน กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Related Activities) กับการศึกษา เช่น การขยายตัวของอุตสาหกรรม เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งต้องการแรงงานฝีมือหรือนักวิศวกรระดับสูง ฯลฯ

○ แทน ปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายการศึกษาของรัฐ กฎหมาย กำหนดการศึกษาภาคบังคับ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ฯลฯ

จากฟังก์ชันจะเห็นว่า ถ้าปัจจัยต่างๆที่อยู่ในวงเล็บทางขวามือเปลี่ยนแปลงไปโดยจะเปลี่ยนแปลงทีละตัวหรือพร้อมกันก็ตามซึ่งจะส่งผลทำให้อุปสงค์ (คือ Ded) เปลี่ยนแปลงไปด้วย เราสามารถพิจารณาอย่างละเอียดได้ดังนี้

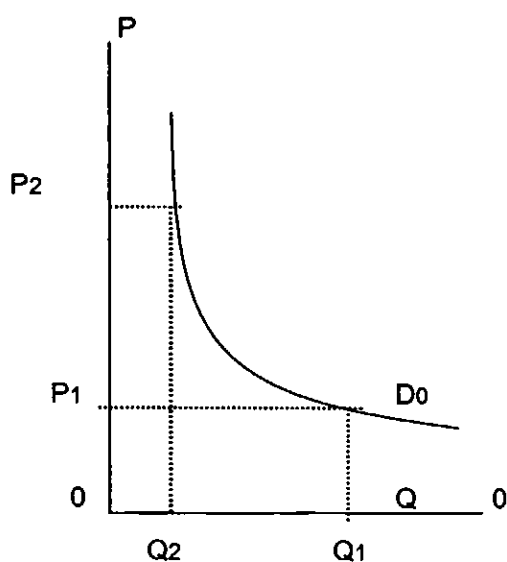
1. ระดับรายได้ ตามปกติถ้าไม่คำนึงถึงปัจจัยอื่นหรือสมมติว่าปัจจัยเหล่านั้นเปลี่ยนแปลงช้ามากจนถือว่าคงที่ ปริมาณการศึกษาแต่ละสาขาที่ประชาชนต้องการซื้อหรือเข้ารับบริการในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่ง ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับระดับรายได้ของเขาโดยตรง ถ้าประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจะเนื่องมาจากผลของการลดภาษี หรือได้เพิ่มอัตราเงินเดือนก็ตาม เขาก็จะสามารถส่งลูกหลานรวมทั้งตัวเขาเองเข้ารับการศึกษาได้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้จะแทนด้วยด้วยการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาขึ้นไปทางขวามือของเส้นเดิม แสดงว่า ณ ทุกๆระดับอัตราค่าเล่าเรียน ปริมาณการศึกษาสาขาหนึ่ง ๆ จะมีประชาชนเข้ารับการศึกษาที่ประชาชนต้องการมากขึ้น เช่น ก่อนมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านรายได้ สมมติว่าระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษาสาขาหนึ่งของประชาชนแทนด้วยเส้น Ded ที่ระดับอัตราค่าเล่าเรียน OP_1 ปริมาณการศึกษาที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการเท่ากับ OQ_1 ภายหลังมีการเปลี่ยนแปลงในทางสูงขึ้นของรายได้ ตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ Ded จะเลื่อนสูงขึ้นเป็น Ded' จะเห็นว่าอัตราค่าเล่าเรียน OP_1 แต่เดิมปริมาณการศึกษาที่ประชาชนต้องการเข้ารับบริการเท่ากับ OQ_1 บัดนี้เพิ่มขึ้นเป็น OQ'_1 ทำนองเดียวกันที่อัตราค่าเล่าเรียน OP_2 แต่เดิมปริมาณอุปสงค์เท่ากับ OQ_2 บัดนี้เพิ่มเป็น OQ'_2

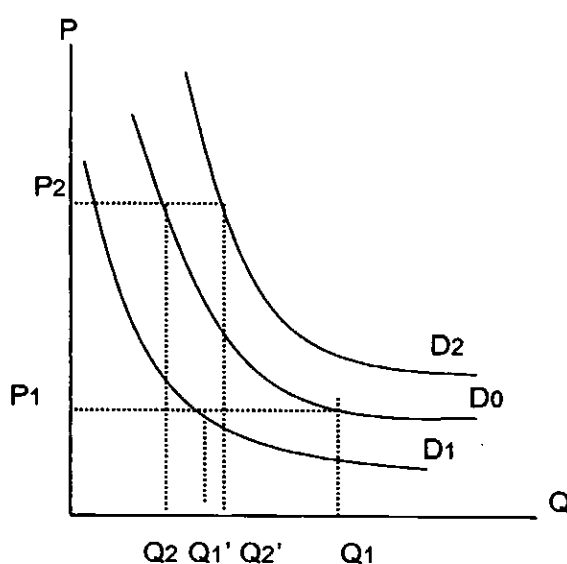
ภาพประกอบ 3 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษานั่นเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงรายได้ของประชาชน

ในทางตรงกันข้าม ถ้าระดับรายได้ของประชาชนลดลง เส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะเลื่อนลงไปทางซ้ายของเส้นเดิม (Ded'') เราสามารถอธิบายได้ในลักษณะเดียวกัน

2. อัตราค่าเล่าเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชน เช่นเดียวกับระดับรายได้ ในช่วงเวลาสถานที่หนึ่งๆ ถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูงขึ้นไม่ว่าจะเป็นสาขาใดก็ตาม ขณะที่ปัจจัยอื่นคงที่หรือเปลี่ยนแปลงช้ามาก อุปสงค์สำหรับการศึกษานั้นก็จะลดลงตรงกันข้ามถ้าอัตราค่าเล่าเรียนถูกลงอุปสงค์ก็จะมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้จะแสดงได้จากการเลื่อนขึ้นหรือลงของจุดบนเส้นอุปสงค์เส้นเดิม ดังแสดงในภาพประกอบ 4(ก) โดยตำแหน่งของมันไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีการคาดคะเน (Expectation) ว่าในอนาคตอัตราค่าเล่าเรียนจะสูงขึ้น ผลก็อาจจะทำให้ประชาชนผู้บริโภครีบส่งบุตรหลานของตนรวมทั้งตัวเขาเองเข้ารับการศึกษามากขึ้นด้วย เพราะถ้าอัตราค่าเล่าเรียนสูงขึ้นจริงๆ เมื่อถึงเวลาที่คาดเอาไว้ เขาก็อาจไม่สามารถส่งบุตรหลานรวมทั้งตัวเขาเข้ารับการศึกษาก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากรายได้มีจำกัด ตรงกันข้ามถ้ามีการคาดคะเนว่าในอนาคตอัตราค่าเล่าเรียนจะถูกลง ผลก็จะทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษาของประชาชนลดลงตามด้วย (ดูภาพประกอบ 4(ข)) ความจริงข้อนี้ปรากฏชัดเจนเมื่อเป็นอุปสงค์สำหรับสินค้าทั่วไป

(ก)

(ข)

ภาพประกอบ 4 แสดงการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์สำหรับการศึกษา อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราค่าเล่าเรียน

3. ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สินค้าประกอบกัน (Complementary Goods) และสินค้าทดแทนกัน (Substitute Goods) ในที่นี้ขอกล่าวเฉพาะสินค้าประกอบกัน ในช่วงเวลาหนึ่งๆ การเปลี่ยนแปลงในราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องกันจะมีผลทำให้ระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษามีเปลี่ยนแปลงได้เช่นกัน ในกรณีที่สินค้าประกอบกัน ตัวอย่างเช่น ค่าหนังสือ-อุปกรณ์การเรียนการสอน กับอัตราค่าเล่าเรียน ถ้าหนังสือเรียนอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ มีราคาแพงขึ้นขณะที่ปัจจัยอย่างอื่นซึ่งเกี่ยวข้องคงที่ อัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะสูงขึ้นตาม ผลที่สุดอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะลดลง ตรงกันข้ามถ้าหนังสือเรียน-อุปกรณ์ต่างๆมีราคาถูกลง อัตราค่าเล่าเรียนก็มักจะลดลงตาม และระดับอุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะสูงขึ้น ซึ่งแสดงได้จากการเลื่อนตำแหน่งของอุปสงค์ไปทางขวามือของเส้นเดิม

4. จำนวนประชากร การเปลี่ยนแปลงในจำนวนประชากรก็เป็นตัวกำหนดอุปสงค์สำหรับการศึกษา ในช่วงเวลาและสถานที่หนึ่งๆ ถ้าประชากรมีจำนวนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จะสืบเนื่องมาจากการอพยพโยกย้ายของประชากรจากแหล่งอื่น หรือจากสาเหตุใดก็ตาม ผลก็จะทำให้อุปสงค์การศึกษาสูงขึ้น ซึ่งแสดงได้จากการเลื่อนตำแหน่งของเส้นอุปสงค์ไปทางขวา ในทางตรงกันข้ามถ้าจำนวนประชากรลดลง อุปสงค์สำหรับการศึกษาก็จะลดลงตามตำแหน่งของเส้นอุปสงค์จะเลื่อนลงไปทางซ้าย

5. รสนิยมหรือทัศนคติของประชาชน การเปลี่ยนแปลงในรสนิยมหรือทัศนคติของประชาชนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์สำหรับการศึกษา ตามปกติรสนิยมหรือทัศนคติประชาชนจะเปลี่ยนแปลงไปก็ต่อเมื่อวัยเปลี่ยน ฤดูกาลเปลี่ยน สถานภาพเปลี่ยน และเมื่อได้พบเห็นหรือทราบข้อเท็จจริงต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น ถ้าประชาชนหันมาสนใจวิทยาศาสตร์มากขึ้น เพราะเห็นว่าความรู้ที่ได้รับมีประโยชน์ สามารถนำไปประยุกต์ในการผลิตสินค้าบริการต่างๆ ตามความต้องการของตลาดได้ อุปสงค์สำหรับการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ก็จะเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามถ้าความสนใจทางวิทยาศาสตร์ของบุคคลเสื่อมลงจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม ผลก็จะทำให้ระดับอุปสงค์ของบุคคลสำหรับวิชาดังกล่าวลดลงด้วย

6. ปัจจัยอื่นๆ ปัจจัยอย่างอื่นนอกเหนือจากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว เช่น ยศถาบรรดาศักดิ์ ตำแหน่งงานและรายได้หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต ความเชื่อของสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี สุขภาพพลานามัยของประชาชน ระยะเวลาและความยากง่ายในการเรียน ฯลฯ ก็มีผลทำให้อุปสงค์สำหรับการศึกษามองบุคคลเปลี่ยนแปลงไปได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น ความเชื่อของคนยุคเก่าเชื่อว่าถ้าบุคคลใดได้รับการศึกษาสูงจะสุขสบายในภายหน้าได้เป็นเจ้าของคนนายคน และจะทำให้มีรายได้มากในอนาคต ผลก็จะทำให้คนหันมาศึกษามากขึ้นเพราะอยากมีรายได้สูงๆ เป็นต้น

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2544 : 27) ได้ให้ความหมายไว้ว่า อุปสงค์ของการศึกษา หมายถึง ความต้องการของผู้เรียนที่จะพัฒนาคุณภาพของตนเองตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือความต้องการของสังคมที่จะพัฒนาคุณภาพของประชาชนตามเป้าหมายที่วางไว้

เมื่ออุปสงค์ของการศึกษาเป็นความต้องการของบุคคลและสังคมที่หวังจะเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้มีความรู้ในวิชาการด้านต่างๆ เพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่นและสังคมทั่วไป นั่นคือสิ่งจูงใจหรือปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของการศึกษา แต่สิ่งจูงใจอีกประการ คือ ความอยากรู้ (Curiosity) ก็ไปศึกษาหรือเรียนเพื่อสนองความอยากรู้ไม่ได้หวังจะนำไปใช้ประโยชน์อะไร เพราะฉะนั้นอุปสงค์ของการศึกษาจึงแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนการศึกษาจึงเป็นการลงทุน (Investment) เพื่อผลิตประชากรที่เรียกว่า ทุนมนุษย์ (Human Capital)
2. อุปสงค์ของการศึกษาเพื่อตอบสนองความอยากรู้ของผู้เรียน การศึกษาจึงเป็นการบริโภค (Consumption) เพื่อสนองความอยาก การศึกษาจึงเหมือนกับสินค้าเพื่อการบริโภค (Consumption Goods)

สาเหตุที่เกิดอุปสงค์ของการศึกษา (ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. 2544 : 27-29)

1. เพื่อจะได้มีความรู้ และความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพราะการศึกษาจะทำให้มีงานทำตามที่เราเรียนมา ยิ่งเรียนมากรายได้จะเพิ่มตาม

2. ร่วมกิจกรรมทางสังคม การเป็นนักเรียนนักศึกษาที่มีเวลาและเป็นที่ยอมรับว่ามีความเป็นกลาง จึงทำให้มีโอกาสทำกิจกรรมทางสังคม หรือเข้ากิจกรรมทางสังคม ทั้งภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เป็นการฝึกประสบการณ์ทั้งด้านความเป็นคนเก่งและเป็นคนดี เพื่อสร้างประชาสังคม

3. ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สถานศึกษามีภาระฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมและความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มผลผลิตทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

4. ความเป็นสากล ทั้งด้านเครือข่ายของความรู้ (Knowledge Networks) เครือข่ายของอาชีพ (Occupation Networks) การศึกษาตอบสนองความต้องการส่วนนี้ได้ และก่อให้เกิดความร่วมมือและสมานฉันท์อันนำไปสู่สันติ

5. การยอมรับของสังคม ผู้มีการศึกษาได้รับการยกย่องและเกียรติจากสังคม ผู้ปกครองจึงส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวมีความรับผิดชอบเข้ารับการศึกษาตามค่านิยมและรายได้ในบางอาชีพ เช่น แพทย์ วิศวกร ทำให้ความต้องการศึกษาในสาขาเหล่านั้นสูงมาก หรือส่งเสริมให้เรียนตามประเพณีหรือกฎหมายการศึกษา เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและไม่ผิดกฎหมาย

6. เตรียมกำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

7. สร้างความสามารถเพื่อการแข่งขันของประเทศ

8. เตรียมความพร้อมด้านปัจจัยพื้นฐานทางสังคม (Social Infrastructures)

9. สร้างช่องทางโอกาส (Opportunity) แก่ผู้มีการศึกษา

10. การศึกษาส่งผลโดยตรงต่อการเพิ่มผลผลิตไม่ว่าจะมองแรงงานในฐานะปัจจัยในการผลิต หรือผู้มีทักษะในการผลิต หรือทั้งสองอย่าง ซึ่งพิจารณาได้จากสมการต่อไปนี้

$$\text{การเพิ่มผลผลิต} = \frac{\text{ผลผลิต}}{\text{ปัจจัยการผลิต}}$$

ปัจจัยการผลิต

และการเพิ่มผลผลิตอันเป็นผลจากการศึกษาจะปรากฏในกรณีต่อไปนี้

1. ผลผลิตเพิ่ม โดยปัจจัยการผลิตเท่าเดิม
2. ผลผลิตเพิ่ม โดยปัจจัยการผลิตลดลง
3. ผลผลิตเท่าเดิม โดยปัจจัยการผลิตลดลง
4. ผลผลิตเพิ่ม มากกว่า การเพิ่มของปัจจัยการผลิต
5. ผลผลิตลด แต่ปัจจัยการผลิตลดมากกว่า

ดังนั้นสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุปสงค์ของการศึกษานั้น เป็นสาเหตุมาจากความต้องการของบุคคล (Individual Demand) และความต้องการของสังคม (Social Demand) ดังได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นปริมาณหรือจำนวนความต้องการที่เข้ารับการศึกษา หรืออุปสงค์ของการศึกษาจะมากน้อยแค่ไหนจะถูกกำหนดโดยปัจจัยต่างๆ มีทั้งที่วัดปริมาณได้ และบอกระดับความต้องการได้

สำหรับ H.Correa (อัมพร วิจิตรพันธ์ และอัญชลี ค้อคงคาคา. 2525 : 21) ได้สำรวจศึกษา มีความเห็นว่า ความต้องการศึกษาจะเกิดจากสาเหตุ 5 ประการ คือ

1. ไปโรงเรียนเพื่อเรียนวิชาการ (Academic) เพื่อให้ได้ศึกษาถึงสิ่งที่ยังไม่รู้ ถ้าประสงค์เพียงเท่านั้น จะมีคนไปเรียนหนังสือน้อยโดยเห็นว่าไม่คุ้มกับความยากในการเรียน ไม่คุ้มกับทุนและเวลาที่ไต่ลงไป คนสมัยก่อนจึงไม่นิยมเรียน เพราะการศึกษามุ่งเพื่อวิชาการเท่านั้น

2. ไปโรงเรียนเพื่อเรียนหนังสือจะได้มีวิชาใช้ประกอบอาชีพ (Occupational) เป็นจุดประสงค์เพิ่มขึ้นจากสมัยก่อนโดยคิดว่าวิชาที่ตนศึกษาจะทำให้มีงานทำตามที่ตนเรียนมา จึงทำให้ประชากรอยากเรียนหนังสือมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และใช้เวลานานขึ้น จนจบปริญญาเอก ยิ่งจะทำให้ได้อาชีพที่มีรายได้สูงตามขึ้นไป มีเกียรติเป็นที่นับหน้าถือตา

3. ไปโรงเรียนด้วยเหตุผลส่วนตัว (Personal) โดยเห็นว่าการเรียนหนังสือ จะทำให้ชีวิตมีสุขขึ้น บางคนได้ใช้เวลาอ่านหนังสือทำให้พอใจว่าอยู่เฉยๆ ในเมื่อตนมีเงินเพียงพอ เหตุผลส่วนตัวมีเป็นร้อยแปดอย่าง เช่น เพื่อนชักชวน บิดาอยากให้เรียน อยากจะแก้เครื่องยนต์เป็น ฯลฯ ขึ้นอยู่กับเป็นอย่างไร ไป

4. ไปโรงเรียนเพื่อได้ร่วมกิจกรรมทางสังคม (Social Service) โดยหวังว่าจะมีคุณสมบัติเป็นหัวหน้าในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้แก่สังคมได้ เมื่อเราต้องอยู่ในสังคมอยากทำงานให้เป็นประโยชน์แก่สังคม กิจกรรมทางสังคมในสถาบันการศึกษามีหลายอย่าง เช่น ดนตรี กีฬา โต้วาที อาสาพัฒนาชนบท สอนหนังสือแก่เด็กยากจน ฯลฯ กิจกรรมต่างๆ จะทำให้เพลิดเพลินได้รับความสุขทางใจอย่างหนึ่ง จึงเป็นสิ่งดึงดูดใจให้คนอยากเข้าโรงเรียน

5. ไปโรงเรียนเพราะเห็นว่าเป็นประเพณีที่ต้องไป (Traditional) เมื่อเป็นประเพณีมานานแล้ว เด็กทุกคนต้องไปโรงเรียน เด็กคนนั้นก็เลยอยากไปตาม เป็นต้น

ยังมีสาเหตุอื่นอีก ที่จูงใจให้มีผู้ต้องการรับการศึกษาชั้นสูงขึ้น เช่น

1. รายได้และอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง
2. ค่าจ้างหรือเงินเดือนที่คาดว่าจะได้รับเมื่อเรียนจบ
3. การยอมรับนับถือของสังคม

4. ความหมายของเศรษฐศาสตร์การศึกษา

บุญพุ่ม เสนารักษ์ (2531 : 2) ได้นิยามคำว่าเศรษฐศาสตร์การศึกษา หมายถึงวิชาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนำเอาทรัพยากรซึ่งมีจำกัดไปผลิตเป็นสินค้าและบริการทางการศึกษาในรูปแบบต่างๆ อันจะยังผลให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพสูงขึ้นทั้งทางด้านความรู้ความสามารถ สติ ปัญญา อารมณ์ ทักษะ ทศนคติ และอื่นๆ แล้วจำแนกแจกจ่ายไปยังประชาชนผู้บริโภคในสังคมอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

คอห์นและเกสก์ (Cohn and Geske. 1990 : 2) ได้กล่าวว่า เศรษฐศาสตร์การศึกษาเป็นการศึกษาถึงเรื่องมนุษย์และสังคมที่จะเลือกใช้ทรัพยากรที่มีค่าและหาได้ยากไปใช้ในการผลิตการฝึกอบรมชนิดต่างๆ และไปพัฒนาความรู้ ความชำนาญ จิตใจ อุปนิสัย บุคลิกภาพ และอื่นๆ โดยเฉพาะการศึกษาอย่างมีรูปแบบตลอดช่วงเวลาและการกระจายการศึกษาสู่คนในปัจจุบันและในอนาคต

สรุปความหมายเศรษฐศาสตร์การศึกษาได้ว่า การศึกษาเป็นการลงทุนทางมนุษย์ที่ทำให้มนุษย์มีความสามารถในการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากกว่ามนุษย์ที่ไม่ได้รับการศึกษาโดยที่การศึกษาคงมีการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิตที่มีการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ ที่จะนำไปสู่การได้ทำงานที่ดีและมีเกียรติยศในสังคม

5. ทฤษฎีอุปสงค์ต่อเนื่อง

สมยศ นาวิการ (2542 : 99) ได้ให้ความหมายของอุปสงค์ต่อเนื่องว่าเป็นฟังก์ชันของสินค้าบางอย่างจะมีตัวแปรอิสระของอุปสงค์สินค้าอย่างอื่นรวมเข้าไว้ด้วย ตัวอย่างเช่น อุปสงค์เงินกู้รถยนต์จะไม่ถูกกำหนดโดยตรง แต่อุปสงค์เงินกู้รถยนต์จะได้อาจมาจากอุปสงค์รถยนต์ นี่จะเป็นกรณีตัวอย่างของสินค้าที่ผลิตด้วยสินค้าของผู้ผลิตจะแตกต่างจากสินค้าบริโภคสินค้าของผู้ผลิตจะไม่ผลิตขึ้นมาเพื่อการบริโภคโดยตรง แต่จะเป็นวัตถุดิบ อุปกรณ์ และชิ้นส่วนที่รวมกันเพื่อการผลิตสินค้าบริโภค ดังนั้นอุปสงค์สินค้าของผู้ผลิตอาจจะถูกพิจารณาค่าเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง เนื่องจากอุปสงค์สินค้าของผู้ผลิตจะได้อาจมาจากความต้องการของผู้บริโภคคนสุดท้าย เช่น อุปสงค์ของอะลูมิเนียมจะไม่ขึ้นอยู่กับความต้องการและรสนิยมต่ออะลูมิเนียมของผู้บริโภคเท่านั้น แต่จะขึ้นอยู่กับความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ที่ใช้อะลูมิเนียมเพียงบางส่วนหรือทั้งหมด ความพอใจของผู้บริโภคเหล่านี้จะไม่ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงที่ว่าอะลูมิเนียมได้ถูกใช้ภายในการผลิตสินค้าเลย

พาร์กิน (Parkin. 1994 : 380) ได้อธิบายถึงอุปสงค์ต่อเนื่องว่า เป็นความต้องการปัจจัยนำเข้าเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือบริการ เช่น อุปสงค์ต่อเนื่องของบริษัทหนึ่งต่อปัจจัยนำเข้าขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของเทคโนโลยีและตลาด รวมถึงวัตถุประสงค์ของบริษัทด้วย

เฮนรี่และเฮเยเนส (Henry and Haynes. 1978 : 75-77) ได้กล่าวว่าอุปสงค์ต่อเนื่องเป็นความต้องการในสินค้าขั้นกลางที่อาจจะเป็นวัตถุดิบ ชิ้นส่วน อุปกรณ์ หรือบริการที่ใช้ในการผลิตต่อไป เช่น

ความต้องการเหล็กเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริโภคนำเหล็กมาประกอบแล้ว เป็นผลต่อเนื่องที่ทำให้เกิดการจ้างแรงงานในการผลิตสินค้า

บรู (Brue. 1996 : G-5) ได้กล่าวถึงอุปสงค์ต่อเนื่องว่าเป็นความต้องการในสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่งที่สูงขึ้นอยู่กับความต้องการของสินค้าหรือบริการอื่น ซึ่งเป็นความต้องการใช้ทรัพยากรในการผลิตเพื่อความต้องการในสินค้าชนิดหนึ่ง

แหล่งความต้องการที่เป็นอุปสงค์ต่อเนื่องคือ การได้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีทรัพยากรเอื้อต่อการผลิต ทรัพยากรโดยปกติจะไม่ให้ความพอใจโดยตรง แต่จะให้ความพอใจทางอ้อมโดยการผลิตเป็นสินค้าและบริการ เช่น มีพื้นที่ว่างเปล่าเพื่อนำผลผลิตไปสู่ครัวเรือนจะทำให้เกิดความต้องการรถยนต์และแรงงานในการผลิตรถยนต์

กล่าวโดยสรุป อุปสงค์ต่อเนื่องเป็นความต้องการของผู้บริโภคต่อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งผู้บริโภคไม่ได้ใช้ประโยชน์จากสินค้าชนิดนั้นโดยตรงแต่จะใช้โดยนำไปผลิตสินค้าหรือบริการที่ผู้บริโภคต้องการ อุปสงค์ต่อการศึกษาจึงมีลักษณะเป็นอุปสงค์ต่อเนื่องเพราะผู้เรียนประสงค์ที่จะศึกษาเพื่อได้รับความรู้แล้วจึงนำความรู้ไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน

6. ทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้

การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้เป็นการวิเคราะห์ที่จะช่วยตอบว่าสิ่งที่พิจารณาอยู่นั้นสมควรจะนำไปปฏิบัติหรือลงทุนหรือไม่ ประเด็นหลักในการวิเคราะห์เชิงต้นทุน-ผลได้ (ผลได้-ไปเสีย) ในรูปคำถามที่ผู้วิเคราะห์ต้องถามได้แก่ (ไกรยุทธ ธีรตยา คีรินทร์. 2527 : 208)

1. เราต้องการอะไรและมีกิจกรรมอะไรบ้างที่ทำให้ได้รับในสิ่งที่ต้องการ
2. อะไรบ้างที่เป็นอุปสรรคที่กระทบกระเทือนความต้องการนี้
3. ผลได้ตอบแทนจากกิจกรรมนั้นมีอะไรบ้าง และคำนวณผลได้ตอบแทนนั้นอย่างไร
4. ผลเสียหรือต้นทุนจากกิจกรรมนั้นมีอะไรบ้าง และวัดผลนั้นอย่างไร
5. จะตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่ดีกว่าได้อย่างไร

ในประการแรก เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์หรือมาตรการสำหรับการตัดสินใจเลือกกล่าวคือ เมื่อรู้วัตถุประสงค์ และกำหนดทางเลือกที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้ตัดสินใจจะเลือกจะทำอะไรให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด ประการที่สอง เป็นสภาพแวดล้อมที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ ส่วนประการที่สามและสี่ ช่วยให้ผู้วิเคราะห์บรรยายถึงต้นทุนหรือผลเสีย ตลอดจนผลดีที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามสิ่งที่ตัดสินใจได้อย่างชัดเจนและเพื่อจะได้เปรียบเทียบสะดวก

ต้นทุน(Cost) จากการดำเนินการ หมายถึง สิ่งที่ต้องเสีย(สละ) ไปเพื่อดำเนินโครงการนั้น เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าเดินทางมาเรียน ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนทางตรง ตลอดจนต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) อันเกิดจากการที่บุคคลเลือกที่จะศึกษาต่อทำให้รายได้ที่พึงจะได้จาก

การทำงานหรือแรงงานที่จะให้กับครอบครัวสูญหายไปแม้แต่การเลือกจะศึกษาต่อแทนการพักผ่อนหรือเวลาว่างเท่ากับมีต้นทุนเกิดขึ้นถือว่าเป็นต้นทุนทางอ้อมหรือต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) นั้นเอง

ผลได้ (Benefit) คือ ผลประโยชน์หรือผลที่จัดว่าเป็นส่วนที่ได้รับจากการลงทุนในโครงการนั้นๆ ซึ่งมีทั้งผลได้ทางตรงและทางอ้อมเหมือนกัน เช่น เมื่อจบการศึกษาแล้วได้ทำงาน มีเงินเดือน มีเกียรติยศชื่อเสียง ถือเป็นผลได้ทางตรง อีกกรณีคือผลได้ทางอ้อม คือผลประโยชน์ตอบแทนที่เกิดจากผลกระทบในขั้นต่อๆ ไปของโครงการ หรือผลพลอยได้อื่นๆ เช่น การขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาไปสู่ชนบท ทำให้เด็กวัยรุ่นในชนบททั้งชายหญิงมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาในโรงเรียนมากขึ้นมีผลทำให้ปัญหาการใช้แรงงานเด็กหรือโสเภณีเด็กลดลง งบประมาณที่รัฐจะต้องใช้ปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเหล่านี้ก็ลดน้อยลงด้วย ตลอดจนการลงทุนทางการศึกษาให้ผลประโยชน์ในรูปแบบของการที่ผู้ลงทุนในการศึกษามีทักษะ สามารถเรียนรู้งานได้อย่างดี ส่งผลให้ผลผลิตหรือรายได้ของประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนในประเทศมีการศึกษาในด้านสังคมยังช่วยลดปัญหาอาชญากรรมหรือยาเสพติดที่กำลังระบาดอยู่ในปัจจุบัน และส่งเสริมความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอีกด้วย

การตัดสินใจของบุคคลในการลงทุนเพื่อการศึกษาต่อ โดยเฉพาะการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น เมื่อพิจารณาในเรื่องต้นทุน-ผลได้แล้ว จะเห็นว่าทั้งต้นทุน-ผลได้ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและไม่ใช่เศรษฐกิจ ต้นทุน-ผลได้ในเชิงเศรษฐกิจ เห็นได้ชัดเจน อาทิ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือการมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการศึกษา แต่ต้นทุน-ผลได้ที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจบางประการซึ่งไม่อาจวัดได้ในเชิงปริมาณ ได้แก่ ต้นทุนทางสังคม (Social Cost)

7. คุณลักษณะช่องทางการสื่อสาร

การสื่อสารนับว่ามีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ในการยอมรับกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหนึ่งคือ ปัจจัยการติดต่อสื่อสาร โดยวิธีการแบบใดแบบหนึ่งเป็นกระบวนการการติดต่อสื่อสารข้อมูลจากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลเพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน สำหรับช่องทางในการสื่อสารนั้นมีผู้ที่อธิบายไว้ดังนี้

โรเจอร์ (Rogers. 1983 : 197-198) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะช่องทางการสื่อสารเป็นเรื่องยากสำหรับบุคคลในการจะแยกแยะระหว่างข้อมูลและช่องทางในการส่งข้อมูล แหล่งข้อมูลเริ่มจากบุคคลหรือสถาบัน ในที่นี้ให้ความหมายช่องทางคือ ข้อความที่ได้จากแหล่งข้อมูลถึงผู้รับข่าวสารโดยมีการแบ่งลักษณะของช่องทางการสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. ช่องทางการสื่อสารมวลชน เป็นการสื่อสารข้อความอย่างกว้างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งแหล่งข่าวเหล่านี้อาจเป็นบุคคลคนเดียวหรือกลุ่มบุคคลที่ส่งข่าวสารให้แก่ผู้รับข่าวสารหลายคน ช่องทางการสื่อสารมวลชนสามารถส่งข้อมูลถึงผู้รับที่ละจำนวนมากๆ อย่างรวดเร็ว โดยสร้างความรู้และการกระจายข้อความ รวมถึงสามารถเปลี่ยนทัศนคติได้ด้วย

2. ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการพบปะแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างบุคคลกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่ง ช่องทางนี้มีประสิทธิภาพมาก เพราะจะทำให้ผู้ที่ได้รับข่าวสารมีปฏิกิริยาต่อต้านหรือไม่ใส่ใจได้ ช่องทางนี้มีผลในการสื่อสารอย่างมากคือ

2.1 มีการจัดหาข้อมูลการแลกเปลี่ยนสองทางระหว่างผู้ส่งและผู้รับข่าวสาร ส่วนการรับข้อมูลข่าวสารของบุคคลหนึ่งสามารถขยายความหรืออธิบายความเปลี่ยนแปลงได้

2.2 การชักจูงบุคคลหรือการเปลี่ยนทัศนคติ เป็นบทบาทของช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยเฉพาะการชักจูงมีผลต่อทัศนคติของบุคคล

ธวัชชัย สันติประภา (มปป. : 9-10) ได้แบ่งประเภทของการติดต่อสื่อสารออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. การติดต่อสื่อสารภายในตัวบุคคล เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเอง บุคคลเป็นผู้รับสารของตนเอง

2. การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล เกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไปส่วนใหญ่ จะเป็นการติดต่อสื่อสารแบบเผชิญหน้าทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารจะใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าผู้ส่งสารจะทราบปฏิกิริยาสะท้อนกลับทันที

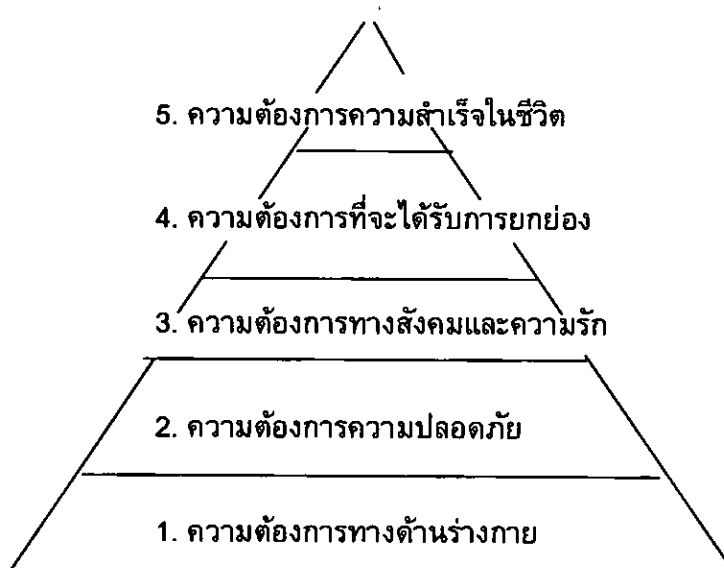
3. การติดต่อสื่อสารแบบมวลชน ผู้ส่งสารมุ่งส่งสารผ่านสื่อมวลชนไปถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมากที่อยู่กระจัดกระจายทั่วไปในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เป็นการสื่อสารทางเดียวไม่มีปฏิกิริยาสะท้อนกลับหรือมีแต่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนผู้รับสาร

สรุปช่องทางการสื่อสาร เป็นการรับข่าวสารทั้งการใช้สื่อและบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้รับข่าวสารซึ่งการให้ข่าวสารเพื่อชักจูงให้ผู้รับข่าวสารยอมรับหรือมีทัศนคติเปลี่ยนแปลงไปตามที่ได้รับข่าวสาร เช่นเดียวกับการที่ได้รับสื่อโฆษณา เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ หรือการบอกกันปากต่อปากในการเข้ารับการศึกษา เพราะได้รับข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่เป็นหลักสูตรของรูปแบบการศึกษา จะทำให้เกิดทัศนคติต่อการยอมรับในชื่อเสียง คุณภาพของสถาบันการศึกษานั้นๆ เป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความต้องการศึกษาต่อเนื่องของบุคคลได้

8. ทฤษฎีความต้องการ

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ พบว่ามีผู้ที่ให้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความต้องการไว้ดังนี้

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow Hierachy of Needs) มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 35-36) ได้กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการอยู่ตลอดเวลา และความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองในสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ก็ย่อมแสวงหาความต้องการในสิ่งอื่นต่อไปอีก ความต้องการของมนุษย์จะเป็นในลักษณะจากต่ำไปหาสูงที่เรียกว่า ลำดับขั้นของความ ต้องการ (Hierachy of Needs) นั่นคือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการขั้นสูงก็จะตามมา ลำดับความต้องการของมาสโลว์แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพประกอบ 5 แสดงความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีความต้องการของ Maslow

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (The Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย ฯลฯ
2. ความต้องการความปลอดภัย (The Safety Needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากอันตรายที่จะเกิดขึ้นแก่ร่างกายหรือให้ปลอดภัยจากการถูกข่มขู่ บังคับและมีความมั่นคงในชีวิต
3. ความต้องการทางสังคมและความรัก (The Belongingness and Love Needs) เป็นความต้องการการยอมรับจากผู้อื่น และมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม มีความต้องการเพื่อน
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง (The Esteem Needs) เป็นความต้องการที่อยากให้ผู้อื่นยกย่อง สรรเสริญ และความต้องการในการตระหนักถึงความสำคัญของตนเอง หรือความก้าวหน้าทางด้านสถานภาพ เช่น อำนาจ ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (The Need for Self-Actualization) เป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของมนุษย์ นั่นคือ ความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จสิ่งที่ใฝ่ฝันไว้

ทฤษฎีความต้องการของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Modified Needs Hierachy Theory) ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel. 1982 : 143-148) ได้กล่าวถึงทฤษฎีอีอาร์จี (ERG : Existence -

Relatedness - Growth Theory) ของแอลเดอร์เฟอร์ ไว้ว่า ความต้องการไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับชั้นตามทฤษฎีของมาสโลว์ โดยแอลเดอร์เฟอร์ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการเพื่อการดำรงชีพ (Existence Needs) เป็นความต้องการที่จะตอบสนองเพื่อการมีชีวิตอยู่ต่อไป เช่นเดียวกับความต้องการในขั้นที่ 1 และ 2 ของมาสโลว์ คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) เป็นความต้องการการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น เช่นเดียวกับความต้องการในขั้นที่ 3 ของมาสโลว์ คือ ความต้องการทางสังคมและความรัก

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) เป็นความต้องการการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต เช่นเดียวกับความต้องการในขั้นที่ 5 ของมาสโลว์ คือ ความต้องการความสำเร็จในชีวิต

คูมและอาเมท (Coombs and Ahmed. 1974 : 15) กล่าวถึงความต้องการทางการศึกษาของบุคคลโดยแบ่งไว้ดังนี้

1. ความต้องการในการศึกษาขั้นพื้นฐานและเรื่องทั่วไป เช่น การเรียนรู้หนังสือ การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีความเข้าใจอย่างง่าย ๆ ในเรื่องของวิทยาศาสตร์และภาวะแวดล้อมตัวเอง เป็นต้น

2. ความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชีวิตครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น ความรู้พื้นฐานทักษะ และทัศนคติพื้นฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เริ่มในวิชาสุขอนามัย โภชนาการ การจัดบ้าน การเลี้ยงและดูแลเด็ก การซ่อมแซมบ้านให้น่าอยู่ การวางแผนครอบครัว เป็นต้น

3. ความต้องการในการศึกษาเพื่อปรับปรุงชุมชนที่คนอยู่อาศัย เช่น ความรู้เกี่ยวกับสถาบันการปกครองท้องถิ่นและของประเทศรวมทั้งขบวนการต่าง ๆ ของการดำเนินการปกครองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ สหกรณ์ โครงการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

4. ความต้องการในการศึกษาด้านอาชีพ เช่น ความรู้และทักษะเฉพาะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและที่เป็นประโยชน์ในการดำรงชีพ เป็นต้น

สรุป จากแนวคิดที่ได้กล่าวมานั้น ความต้องการทางการศึกษาของบุคคลเป็นความต้องการที่ปรับตัวบุคคลให้ดำรงชีวิตอยู่กับสภาพแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน อันทั้งทางด้านชีวิต ครอบครัวสังคม ซึ่งสอดคล้องตามทฤษฎีลำดับชั้นของมาสโลว์ และทฤษฎีความต้องการของโนลส์ และทฤษฎีความต้องการศึกษาของคูมส์และอาเมท มีใจความสำคัญว่า บุคคลต้องการการศึกษาเพื่อเป็นบันไดให้ตนเองก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิต ในด้านมีทักษะความรู้ ความก้าวหน้าในอาชีพ การเรียน และเป็นที่ยอมรับของสังคม ได้ประสบการณ์ใหม่ เป็นต้น ดังนั้นการที่เราทราบถึงความต้องการของบุคคล จะเป็นประโยชน์ในการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของบุคคลได้เป็นอย่างดี

9. ทฤษฎีลำดับขั้นการพัฒนาการ

จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีลำดับขั้นงานพัฒนาการ พบว่ามีผู้ที่ให้แนวคิดไว้ดังนี้ Havighurst (สรวงศ์ โค้วตระกูล. 2545 : 92 ; อ้างอิงจาก Havighurst. n.d. : 70) กล่าวถึงงานพัฒนาการของวัยรุ่น (อายุ 12-18 ปี) ไว้ว่า

1. วัยรุ่นสามารถสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมวัย ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศได้อย่างมีวุฒิภาวะหรือแบบผู้ใหญ่

2. วัยรุ่นสามารถที่จะแสดงบทบาททางสังคมได้เหมาะสมกับเพศของตน

3. วัยรุ่นยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสามารถปรับตัวได้

4. วัยรุ่นมีความอิสระทางด้านจิตใจและอารมณ์ จากพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด

5. วัยรุ่นจะมีการเลือกและเตรียมตัวที่จะเลือกอาชีพในอนาคต

6. วัยรุ่นจะมีการเลือกและเตรียมตัวเพื่อการแต่งงานและมีครอบครัว

7. วัยรุ่นจะมีพัฒนาการทักษะทางเชาว์ปัญญาและความคิดรวบยอดต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับเป็นสมาชิกของชุมชนที่มีสมรรถภาพ

8. วัยรุ่นจะมีความต้องการที่จะแสดงพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

Super (อัครงค์ อุดมไพจิตรกุล. 2543 : 105 ; อ้างอิงจาก Super. n.d. : 105) ได้ขยายความการพัฒนาการ การตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพในระยะเวลาการสำรวจ ซึ่งเริ่มตั้งแต่อายุ 15-24 ปี ว่าเป็นขั้นสำรวจเกี่ยวกับงานโดยทั่วๆ ไป แสวงหาเพื่อให้ได้ข้อมูลและประสบการณ์จากงาน มีขั้นย่อยดังนี้

1. Tentative Substage (15-17 ปี) เป็นระยะทดลองงาน ยังไม่มีความมั่นใจและยังไม่ตกลงแน่นอน การตัดสินใจชั่วคราวขึ้นอยู่กับความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถและโอกาส

2. Transition Substage (18-21 ปี) เด็กเริ่มใช้ข้อเท็จจริง (Reality) เป็นพื้นฐานสำหรับความคิดและการกระทำเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น

3. Uncommitted Trial Substage (22-24 ปี) เป็นการทำงานครั้งแรกเด็กจะหันเข้าสู่งานอาชีพ

10. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

10.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถทางการเรียนของนักเรียนซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการสนใจในอาชีพ การเลือกศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งได้มีผู้ทำการศึกษาในด้านนี้ เช่น

อานันท์ ทาปทา (2533) ได้ศึกษา ปัจจัยบางประการที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษา กรณีศึกษา อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ และพบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูงตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษามากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

บุญมี บุญมัน (2535) ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ

ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 112) ได้ศึกษาเรื่อง แนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีผลต่อการเรียนดีจะเลือกเรียนสายสามารถมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำส่วนใหญ่จะเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพ

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจะเลือกเรียนสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะเลือกเรียนสายอาชีพมากกว่าสายสามัญ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาศึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแนวคิดข้างต้น

10.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

10.2.1 ระดับการศึกษาของบิดามารดา

การศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ กล่าวคือคนที่มีการศึกษาดีกว่าย่อมจะมีโอกาสในการเลือกอาชีพที่ดีกว่า และอาจทำให้รายได้ดีด้วยบิดามารดาที่มีการศึกษาสูง ย่อมเป็นผู้ที่มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา นอกจากนี้บิดามารดาที่ได้รับการศึกษาสูงย่อมจะเป็นผู้ที่มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ รวมทั้งข้อมูลข่าวสารด้านอาชีพได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ รวมทั้ง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล และมีค่านิยมสมัยใหม่สูงกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำและสนับสนุนบุตรหลานให้มีโอกาสเช่นเดียวกับตนเองด้วย ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของนักวิจัยหลายท่าน ดังนี้

นิมิตร อัครวัฒน์ (2521 : 67) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียนสถานภาพส่วนตัวและผลการเรียนของนักเรียนในภาคใต้ จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาน้อย ทำให้นักเรียนมีโอกาเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 น้อยลงไปด้วย ทั้งนี้เพราะบิดามารดาไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 70-71) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโอกาสเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียนสถานภาพส่วนตัวและผลการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาแตกต่างกัน โอกาสการเรียนต่อก็จะแตกต่างกัน คือ นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 มีโอกาสเรียนต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาจบต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 7

ทรงกลด กลิ่นหอม (2546 : 67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2545 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานข้า) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร และพบว่าระดับการศึกษาของบิดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานข้า) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาผลงานวิจัยของนักวิจัยหลายๆ ท่านสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดาส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับการเลือกศึกษาต่อของบุตร โดยผู้ปกครองที่มีการศึกษาต่ำส่วนใหญ่จะไม่ต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาต่อ และมักไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการศึกษา ส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะเห็นความสำคัญของการศึกษาและต้องการส่งเสริมให้บุตรมีการศึกษาสูงเช่นเดียวกับตน วิจัยจึงเลือกระดับการศึกษาของบิดามารดาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

10.2.2 อาชีพของบิดามารดา

เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป (2533 : 74) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษา 7 ในด้านเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว พบว่านักเรียนที่ได้ศึกษาต่อนั้น บิดามารดาประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการ และค้าขาย ได้ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพกรรมกรใช้แรงงาน

จรูญ พานิชย์ผลินไชย (2521 : 179) ได้ทำการศึกษาเรื่องโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนในภาคเหนือ พบว่านักเรียนที่บิดามารดามีอาชีพแตกต่างกันมีโอกาสเข้าศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกัน บิดามารดาที่มีอาชีพรับราชการซึ่งมีรายได้ประจำมีความต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาที่สูง แตกต่างจากอาชีพเกษตรกรรมและกรรมกร

บุญเพ็ง ธาณี (2530 : 85) ได้ศึกษาเรื่องสภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ พบว่านักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพธุรกิจ รับราชการและค้าขายมั่นคง จะได้ศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกรใช้แรงงาน

วิโรจน์ เอ็งสุโสภณ (2524 : 84-97) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8 จำนวน 460 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ต้องการศึกษาสูงได้แก่บิดาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง ต้องการศึกษาสูงในวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาล

มารศรี กองเกต (2523) ได้ศึกษาผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพของบิดามารดาไม่มีผลต่อความสนใจในอาชีพของเด็กนักเรียนกล่าวคือ นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพต่างกันจะสนใจในอาชีพเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เป็นอันดับ 1 เหมือนกันหมด

สรุปได้ว่า อาชีพของบิดามารดา มีส่วนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนคือ บิดามารดาที่ประกอบอาชีพในระดับสูงและเป็นที่ยอมรับนับหน้าถือตาในสังคม ก็จะส่งเสริมให้บุตรหลาน เรียนต่อในระดับสูงเช่นกัน โดยคาดหวังจะให้บุตรหลานมีอาชีพที่ดีเช่นตน แต่ถ้าบิดามารดามีอาชีพในระดับต่ำเช่นผู้ใช้แรงงาน เกษตรกร เป็นต้นก็จะไม่นิยมให้บุตรหลานเรียนต่อในระดับที่สูง ดังนั้นผู้วิจัย จึงนำตัวแปรเรื่องอาชีพของบิดามารดามาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วย

10.2.3 ระดับรายได้ของบิดามารดา

ชิตชัย สนั่นเสียง (2528 : 256-262) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทางเลือกและปัจจัยที่สัมพันธ์ กับทางเลือกแนวทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนที่ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มตัวอย่างเลือกเรียนต่อมากที่สุดร้อยละ 55.30 และเลือกเรียนต่อสาย อาชีพมากกว่าสายสามัญ รองลงมาเลือกเรียนต่อพร้อมกับประกอบอาชีพร้อยละ 31.00 เลือกไม่เรียนต่อ โดยออกไปประกอบอาชีพร้อยละ 13.00 และเลือกไม่เรียนต่อและไม่ประกอบอาชีพร้อยละ 0.70 นักเรียนที่เลือกเรียนต่อส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะเรียนต่อสายอาชีพด้านพาณิชยกรรมอุตสาหกรรมและ นักเรียนที่คาดหวังว่าจะเรียนสายสามัญจะเลือกเรียนแผนการเรียน วิทยุ-คณิต สำหรับนักเรียนที่ ต้องการเรียนไปพร้อมกับการประกอบอาชีพคาดหวังว่าจะเรียนในโรงเรียนระบบภาคเช้าหรือภาคบ่าย เพื่อหารายได้ระหว่างเรียนด้วย สำหรับนักเรียนที่ไม่เรียนต่อแล้วออกไปประกอบอาชีพ เพราะอยาก ทำงานและเรียนไม่เก่ง ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการส่งเสริมเรื่องการเงินของบิดามารดาไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องให้ตัวเด็กนักเรียนเองออกไปทำงานเพื่อนำเงินที่ได้มาทำการศึกษาเล่าเรียนต่อไป

วิศิษฐ์ นาจำปา (2521 : 71-72) ได้ศึกษาเกี่ยวกับโอกาสเข้าศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียนสถานภาพส่วนตัวและผลการเรียนของนักเรียนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดาที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกัน มี โอกาสเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แตกต่างกัน คือนักเรียนที่บิดามารดามีรายได้มากกว่าเดือนละ 1,000 บาทมีโอกาสเรียนต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดามีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทต่อเดือน

ศิริ วรศิริ (2513 : 59) ได้ศึกษาสำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชน หนาแน่นบริเวณบ่อนไก่ ตำบลลุมพินี จังหวัดพระนคร พบว่า ถ้าบิดามีอาชีพที่มีรายได้ต่ำ บุตรหลาน จะมีการศึกษาระดับต่ำด้วย แต่มารดาที่อาชีพรายได้ต่ำ มีบุตรหลานได้รับการศึกษาทั้งสูงและต่ำ ส่วน การที่รายได้ในอาชีพของบิดาครอบครัวที่มีบิดาเป็นหลักของครอบครัว และมีบทบาทในการส่งเสริม การศึกษาของบุตรหลานแต่เพียงผู้เดียว เมื่อรายได้เกี่ยวกับอาชีพของบิดามีความสำคัญ ดังนั้นจึงมี ความสัมพันธ์ในด้านโอกาสในการศึกษาต่อของนักเรียนอย่างยิ่งเพราะผู้มีรายได้สูงมักมีโอกาสส่งบุตร หลานเข้าเรียนในระดับสูง

สรุปได้ว่า ระดับรายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ผู้วิจัยจึงนำ ตัวแปรระดับรายได้ของบิดามารดามาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วย

10.2.4 ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต

การศึกษาถือเป็นการลงทุน เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้เรียนส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะมีงานทำหรือมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้นเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วผู้เรียนย่อมมีความคาดหวังกับรายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นด้วย

โสภณ เสือพันธ์ (2529 : 34-40) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนะของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นต้น ปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง สังกัดกรมอาชีวศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียน ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังในรายได้ที่สูงขึ้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา

จากการศึกษาของวิลาวลัย รัตนเศรษฐากุล และคณะ (2530 : 188) เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนและการศึกษาต่อเนื่องในชุมชนชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เหตุผลจูงใจที่ทำให้ประชาชนในชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้ารับการเรียน เพื่อต้องการเพิ่มรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐจรียา แสงสว่าง (2533 : 65-69) เกี่ยวกับปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของประชาชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง ซึ่งพบว่า ต้องการได้มีรายได้เพิ่มขึ้นเมื่อจบหลักสูตร

สรุป ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ผู้เรียนย่อมต้องการที่จะมีงานทำที่มั่นคง มีสวัสดิการที่ดีมีรายได้หรือเงินเดือนที่ดี ดังนั้นความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตจึงมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ด้วย

10.2.5 ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

การศึกษาในทุกระดับและทุกระบบย่อมมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในการศึกษา การศึกษาจึงถือเป็นการลงทุนและผู้เรียนสามารถเลือกการศึกษาให้กับตนเองได้ทั้งการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียน ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อที่เกิดขึ้นทั้งหมดจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเลือกที่จะศึกษาต่อในหลักสูตรต่างๆ กัน

ณัฐจรียา แสงสว่าง (2533 : 65-69) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของประชาชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง พบว่าปัจจัยที่ประชาชนเลือกศึกษาคือ ใช้เงินทุนในการศึกษาน้อยไม่ยุ่งยาก ได้รับการแจกอุปกรณ์จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

ทรงกลด กลิ่นหอม (2546 : 68) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2545 กรณีศึกษา โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเรียนในสายการเรียนที่นักเรียนเลือกไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกสาย

การเรียนต่อทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เนื่องมาจากค่าใช้จ่ายในการเรียนเป็นสิ่งที่นักเรียนแต่ละคนอาจมองไม่เห็นเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน ทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ชัดเจนในแต่ละสายการเรียนว่าสายการเรียนใดมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าอีกสายการเรียนหนึ่ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐจริยา แสงสว่าง (2533 : 65-69) ที่วิจัยว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในลักษณะตรงกันข้ามกันคือ ถ้าค่าใช้จ่ายสูงความต้องการในการศึกษาที่จะลดลง

สรุป จากผลการวิจัยของทั้งสองท่านซึ่งไม่สอดคล้องกันนั้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปรด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

10.2.6 ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ

การสื่อสารนับว่ามีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ในการยอมรับกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหนึ่ง คือ ปัจจัยการติดต่อสื่อสารโดยวิธีการแบบใดแบบหนึ่งเป็นกระบวนการการติดต่อสื่อสารข้อมูลจากบุคคลหนึ่งสู่อีกบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลเพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน และปัจจุบันสังคมอยู่ในยุคของข้อมูลข่าวสารหรือยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการค้นหาข้อมูลได้ทั่วโลก รวมทั้งสื่อต่างๆ ที่สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ทั่วถึงไม่มีการปิดกั้นแต่อย่างใด ภายใต้สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่บุคคลต้องมีการติดตาม แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน

สุนทร โตรตัน (2525 : 70) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดเชียงราย พบว่านักเรียนที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำทุกวันมีโอกาสได้เข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้อ่านหนังสือพิมพ์เลย ผลการศึกษา ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พูลทอง ปิยะอนันต์ (2526 : 86) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของการรับฟังข่าวสารกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และพบว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตน้อยมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่านักศึกษาผู้ใหญ่ต้องทำงานทุกวัน เลิกงานมารีบเรียนหนังสือกลับบ้านต้องทำรายงาน การบ้านต่างๆ จึงมีเวลาน้อยที่จะรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และได้ข้อค้นพบว่า ส่วนใหญ่รับบริการจากสื่อมวลชนเพื่อความบันเทิงมากกว่าความรู้ ทำให้การรับรู้ข่าวสารความรู้น้อยลงตามลำดับ

จิรชน ตั้งเจริญสมุทร (2546 : 99) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของพนักงานโรงพยาบาลเมืองสมุทร จังหวัดสมุทรปราการ และพบว่าแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของพนักงานโรงพยาบาลเมืองสมุทร

สรุป ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาและทำความเข้าใจปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีพิษณุโลก ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้การวิจัยและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 580 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้จากการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (Yamane. 1973 : 886)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่

n คือ จำนวนตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ขนาดของความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$

โดยที่จำนวนตัวอย่างในการสำรวจสามารถคำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ &= \frac{580}{1 + 580(0.05)^2} \\ &= 236.73 \end{aligned}$$

ดังนั้นจำนวนตัวอย่างในการสำรวจเท่ากับ 237 คน

1.3 วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ดำเนินการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากจากกลุ่มประชากรในข้อที่ 1.1 จนได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนที่ต้องการ

1.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบ่งเป็นช่วงระดับตามเกณฑ์วัดผล การเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ประจำปีการศึกษา 2547 ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนแต่ละข้อในแบบสอบถาม (เกณฑ์วัดผลการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ม.ป.ป. : 2) ดังนี้

4 หมายถึง ระดับผลการเรียนดีมาก ผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.50-4.00

3 หมายถึง ระดับผลการเรียนดี ผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50-3.49

2 หมายถึง ระดับผลการเรียนปานกลาง ผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50-2.49

1 หมายถึง ระดับผลการเรียนอ่อน ผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.00-1.49

ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ

- ระดับการศึกษาของบิดามารดา แบ่งเป็น

ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา

ระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า

ระดับอนุปริญญา/เทียบเท่า

ระดับปริญญาตรี

ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

- อาชีพของบิดามารดา แบ่งเป็น
  - พนักงานเอกชน
  - รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
  - เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว
  - รับจ้าง
  - เกษตรกร
  - ไม่ได้ประกอบอาชีพ
- ระดับรายได้ของบิดามารดาเฉลี่ยต่อเดือน แบ่งเป็น
  - ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน
  - 5,001-10,000 บาทต่อเดือน
  - 10,001-15,000 บาทต่อเดือน
  - มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน
- ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต แบ่งเป็น
  - คาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย
  - คาดหวังว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง
  - คาดหวังว่าจะมีรายได้ตามที่ต้องการ
- ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา
- ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ ได้แก่
  - ฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา
  - สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ
  - ข้อความทางอินเทอร์เน็ต
  - เพื่อน

1.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2. เครื่องมือที่ใช้การวิจัยและขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิดและ
ปลายเปิดแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปที่ให้ระบุปัจจัยอื่นๆ ซึ่งไม่มีในข้อคำถามในตอนต้นที่ 1 และ 2 ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลมาไว้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาตัวแปรจากเอกสาร งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแล้วจัดกลุ่มปัจจัยที่ศึกษาออกเป็น

2 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมคำถามวิจัยและตัวแปรทุกตัวตามกรอบและแนวทางที่ระบุในข้อ 1.

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา เนื้อหา และจัดหมวดหมู่ข้อคำถามให้กะทัดรัดเข้าใจง่าย พร้อมทั้งตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงและผ่านการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือโดยเลือกจากจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

7. วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของข้อคำถามในแบบสอบถาม ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญเรียง ขจรศิลป์. 2543 : 168)

$$\text{โดยใช้สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \sum \frac{\sum_i^2 S}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

$\sum$ แทน ผลรวมคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

S_r^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

จากการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ปรากฏผลค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85

8. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามครั้งสุดท้ายภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนนำไปใช้ แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้จริงในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2. ขอความร่วมมือจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีพิษณุโลก ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลที่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

4. รวบรวมข้อมูลและจัดระบบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ For Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) Version 12 และใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้บรรยายสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ที่ศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) เป็นค่าสถิติที่บอกถึงสัดส่วนจำนวนร้อยละ (ประกอบ กรรณสูต. 2538 : 65-71)

$$\text{สูตร ค่าร้อยละ (\%)} = \frac{f}{n} \times 100$$

f แทน ความถี่หรือจำนวนที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนทั้งหมด

2. วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา

2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก คือการใช้สถิติ ไคสแควร์ (Chi-Square) โดยใช้สูตร การทดสอบความเป็นอิสระ (Chi-Square Test for Independent) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 313)

$$\text{สูตร } \chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O-E)^2}{E}$$

χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
O	แทน	ความถี่ที่สังเกตได้
E	แทน	ความถี่ที่คาดหวัง
r	แทน	จำนวนแถว
c	แทน	จำนวนหลัก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์

df แทน ชั้นของความอิสระ (Degree of Freedom) หมายถึง จำนวนค่าต่าง ๆ ที่มีอิสระที่จะเป็นค่าอะไรก็ได้ เมื่อมีการกำหนดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้

p แทน ความน่าจะเป็น

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 ได้ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพดังตาราง 1 และ 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ผลการเรียนอ่อน (1.00-1.49)	20	8.4
ผลการเรียนปานกลาง (1.50-2.49)	91	38.4
ผลการเรียนดี (2.50-3.49)	115	48.5
ผลการเรียนดีมาก (3.50-4.00)	11	4.6
รวม	237	100.0

จากตาราง 1 พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48.5 มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี (มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50-3.49) ร้อยละ 38.4 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50-2.49) ร้อยละ 8.4 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีผลการเรียนอ่อน (มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.49) และมีเพียงร้อยละ 4.6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เท่านั้นที่มีผลการเรียนดีมาก (มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50-4.00)

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การศึกษาของบิดา		
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	7	3.0
ระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า	38	16.0
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	26	11.0
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	68	28.7
ระดับอนุปริญญา	9	3.8
ระดับปริญญาตรี/เทียบเท่า	78	32.9
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	11	4.6
รวม	237	100.0
2. การศึกษาของมารดา		
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	6	2.5
ระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า	61	25.7
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า	17	7.2
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า	53	22.4
ระดับอนุปริญญา	5	2.1
ระดับปริญญาตรี/เทียบเท่า	83	35.0
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	12	5.1
รวม	237	100.0
3. อาชีพหลักของบิดา		
พนักงานเอกชน	6	2.5
รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	98	41.4
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	77	32.5
รับจ้าง	31	13.1
เกษตรกร	13	5.5
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	12	5.1
รวม	237	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. อาชีพหลักของมารดา		
พนักงานเอกชน	10	4.2
รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	62	26.2
เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว	76	32.1
รับจ้าง	33	13.9
เกษตรกร	15	6.3
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	41	17.3
รวม	237	100.0
5. ระดับรายได้ของบิดา		
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	21	8.9
5,001-10,000 บาท/เดือน	65	27.4
10,001-15,000 บาท/เดือน	68	28.7
มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	83	35.0
รวม	237	100.0
6. ระดับรายได้ของมารดา		
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	39	16.5
5,001-10,000 บาท/เดือน	69	29.1
10,001-15,000 บาท/เดือน	59	24.9
มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	70	29.5
รวม	237	100.0
7. ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต		
เมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย	67	28.3
มีสวัสดิการและมีความเจริญก้าวหน้า	157	66.2
มีรายได้ตามที่ต้องการ	13	5.5
รวม	237	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
8. การคำนึงถึงค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา		
ใช่	125	52.7
ไม่ใช่	74	31.2
ไม่แน่ใจ	38	16.0
รวม	237	100.0
9. การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อ		
ฝ่ายแนะแนวของแต่ละสถาบันการศึกษา	148	62.4
วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	53	22.4
ข้อความทางอินเทอร์เน็ต	9	3.8
เพื่อน	27	11.4
รวม	237	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการศึกษาของบิดา บิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 32.9 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 28.7 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 16 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 11 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ร้อยละ 4.6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 3.8 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา และร้อยละ 3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาตอนต้น

ระดับการศึกษาของมารดา มารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 35 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 25.7 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 22.4 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 7.2 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 5.1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดาที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดา

การศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา และร้อยละ 2.1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญา

อาชีพของบิดา บิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 41.4 มีอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 32.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว ร้อยละ 13.1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 5.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีอาชีพเป็นเกษตรกร ร้อยละ 5.1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพ และร้อยละ 2.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน

อาชีพของมารดา มารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 32.1 มีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว ร้อยละ 26.2 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 17.3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 13.9 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 6.3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีอาชีพเป็นเกษตรกร และร้อยละ 4.2 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน

ระดับรายได้ของบิดา บิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 35.0 มีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 28.7 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 27.4 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 8.9 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง บิดามีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

ระดับรายได้ของมารดา มารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 29.5 มีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 29.1 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 24.9 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน และร้อยละ 16.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มารดามีรายได้อยู่ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต นักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.2 มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการ มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ร้อยละ 28.3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีความคาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย และร้อยละ 5.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่าจะมีรายได้ตามที่ต้องการ

ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษายาสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพนั้น มีจำนวน 125 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 52.7 ส่วนนักเรียนที่มีความคิดเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษายาสามัญหรือสายอาชีพ ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ มีจำนวน 74 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.2 และนักเรียนที่ไม่แน่ใจว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษา

สายสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพหรือไม่นั้น มีจำนวน 38 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.0

ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อนักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 62.4 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ จากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ คิดเป็นร้อยละ 22.4 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากข้อความทางอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 3.8

จากการศึกษาการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตอนที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

จากผลการเก็บข้อมูล ได้จำนวนและร้อยละของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการตัดสินใจศึกษาต่อ ซึ่งผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามการตัดสินใจศึกษาต่อ

การตัดสินใจศึกษาต่อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเลือกศึกษาต่อ		
สายสามัญ	148	62.4
สายอาชีพ	89	37.6
ไม่ศึกษาต่อ	0	0.0
รวม	237	100.0

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 62.4 เลือกศึกษาต่อสายสามัญ และ ร้อยละ 37.6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

และได้ทำการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ได้ผลปรากฏดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปรากฏตามตาราง 4

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยส่วนบุคคล	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
ผลการเรียนอ่อน	9	6.1	11	12.4	20	8.4
ผลการเรียนปานกลาง	23	15.5	68	76.4	91	38.4
ผลการเรียนดี	110	74.3	5	5.6	115	48.5
ผลการเรียนดีมาก	6	4.1	5	5.6	11	4.6
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\chi^2 = 110.578$$

$$df = 3$$

$$p = 0.00$$

สมมติฐานที่ 1 : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 4 ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 74.3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญมีผลการเรียนอยู่ในระดับดี และร้อยละ 15.5 มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้นร้อยละ 76.4 มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 12.4 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้นมีผลการเรียนอยู่ในระดับอ่อน

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 110.578 และค่า p เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษาของบิดา						
ต่ำกว่าประถมศึกษา	5	3.4	2	2.2	7	3.0
ประถมศึกษา	21	14.2	17	19.1	38	16.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	15	10.1	11	12.4	26	11.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย	40	27.0	28	31.5	68	28.7
อนุปริญญา	7	4.7	2	2.2	9	3.8
ปริญญาตรี	51	34.5	27	30.3	78	32.9
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	9	6.1	2	2.2	11	4.6
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\begin{aligned}\chi^2 &= 4.658 \\ df &= 6 \\ p &= 0.588\end{aligned}$$

สมมติฐานที่ 2 : ระดับการศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 5 ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 34.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญมีบิดามีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาบิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 27.0 ในด้านนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ ร้อยละ 31.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ บิดามีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า รองลงมา ร้อยละ 30.3 ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้น บิดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 4.658 และค่า p เท่ากับ 0.588 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาของบิดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ปรากฏตามตาราง 6

ตาราง 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของมารดากับการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษาของมารดา						
ต่ำกว่าประถมศึกษา	5	3.4	1	1.1	6	2.5
ประถมศึกษา	33	22.3	28	31.5	61	25.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	12	8.1	5	5.6	17	7.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	30	20.3	23	25.8	53	22.4
อนุปริญญา	4	2.7	1	1.1	5	2.1
ปริญญาตรี	53	35.8	30	33.7	83	35.0
สูงกว่าปริญญาตรี	11	7.4	1	1.1	12	5.1
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\chi^2 = 9.277$$

$$df = 6$$

$$p = 0.159$$

สมมติฐานที่ 3 : ระดับการศึกษาของมารดามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 6 ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 35.8 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญมารดาที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาร้อยละ 22.3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญ มารดาที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้น

ร้อยละ 33.7 มารดามีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาร้อยละ 31.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั่น มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษาเช่นเดียวกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 9.277 และค่า p เท่ากับ 0.159 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าระดับการศึกษาของมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ปรากฏตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักของบิดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลักของบิดา						
พนักงานเอกชน	4	2.7	2	2.2	6	2.5
รับราชการ/พนักงาน- รัฐวิสาหกิจ	62	41.9	36	40.4	98	41.4
ผู้ประกอบการส่วนตัว	47	31.8	30	33.7	77	32.5
รับจ้าง	24	16.2	7	7.9	31	13.1
เกษตรกร	5	3.4	8	9.0	13	5.5
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	6	4.1	6	6.7	12	5.1
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\begin{aligned}\chi^2 &= 7.084 \\ df &= 5 \\ p &= 0.214\end{aligned}$$

สมมติฐานที่ 4 : อาชีพหลักของบิดามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 7 ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 41.9 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญบิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาร้อยละ 31.8 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญ บิดาเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้น บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 40.4 และร้อยละ 33.7 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ บิดามีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 7.084 และค่า p เท่ากับ 0.214 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอาชีพหลักของบิดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ปรากฏตามตาราง 8

ตาราง 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักของมารดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลักของมารดา						
พนักงานเอกชน	6	4.1	4	4.5	10	4.2
รับราชการ/พนักงาน- รัฐวิสาหกิจ	45	30.4	17	19.1	62	26.2
ผู้ประกอบการส่วนตัว	48	32.4	28	31.5	76	32.1
รับจ้าง	21	14.2	12	13.5	33	13.9
เกษตรกร	7	4.7	8	9.0	15	6.3
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	21	14.2	20	22.5	41	17.3
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\chi^2 = 6.574$$

$$df = 5$$

$$p = 0.254$$

สมมติฐานที่ 5 : อาชีพหลักของมารดามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 8 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญ มีมารดาเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 32.4 รองลงมามารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 30.4 ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ มีมารดาเป็น

เจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 31.5 และรองลงมาร้อยละ 22.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 6.574 และค่า p เท่ากับ 0.254 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอาชีพหลักของมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ปรากฏตามตาราง 9

ตาราง 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของบิดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ของบิดา						
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	14	9.5	7	7.9	21	8.9
5,001-10,000 บาท/เดือน	35	23.6	30	33.7	65	27.4
10,001-15,000 บาท/เดือน	40	27.0	28	31.5	68	28.7
มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	59	39.9	24	27.0	83	35.0
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\chi^2 = 5.231$$

$$df = 3$$

$$p = 0.156$$

สมมติฐานที่ 6 : ระดับรายได้ของบิดามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 9 ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 39.9 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญบิดามีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 27.0 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญ บิดามีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้น ร้อยละ 33.7 บิดามีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 31.5 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ บิดามีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 5.231 และค่า p เท่ากับ 0.156 ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ารายได้ของบิดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 7 ปรากฏตามตาราง 10

ตาราง 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของมารดากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ของมารดา						
ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน	29	19.6	10	11.2	39	16.5
5,001-10,000 บาท/เดือน	37	25.0	32	36.0	69	29.1
10,001-15,000 บาท/เดือน	35	23.6	24	27.0	59	24.9
มากกว่า 15,000 บาท/เดือน	47	31.8	23	25.8	70	29.5
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\begin{aligned} \chi^2 &= 5.555 \\ df &= 3 \\ p &= 0.135 \end{aligned}$$

สมมติฐานที่ 7 : ระดับรายได้ของมารดามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 10 ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 31.8 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญมารดามีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาร้อยละ 25.0 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญ มารดามีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้น มารดามีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 36.0 และร้อยละ 27.0 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ มารดามีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 5.555 และค่า p เท่ากับ 0.135 ซึ่งมีค่า มากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ารายได้ของมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 8 ปรากฏตามตาราง 11

ตาราง 11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความคาดหวังต่องานอาชีพเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย	32	21.6	35	39.3	67	28.3
มีสวัสดิการและมีความเจริญก้าวหน้า	107	72.3	50	56.2	157	66.2
มีรายได้ตามที่ต้องการ	9	6.1	4	4.5	13	5.5
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\chi^2 = 8.597$$

$$df = 2$$

$$p = 0.014$$

สมมติฐานที่ 8 : ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 11 ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 72.3 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญมีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ร้อยละ 21.6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายสามัญ มีความคาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพนั้น ร้อยละ 56.2 มีความคาดหวังว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ร้อยละ 39.3 ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อสายอาชีพ มีความคาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 8.597 และค่า p เท่ากับ 0.014 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 9 ปรากฏตามตาราง 12

ตาราง 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษากับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา						
ใช่	47	31.8	78	87.6	125	52.7
ไม่ใช่	72	48.6	2	2.2	74	31.2
ไม่แน่ใจ	29	19.6	9	10.1	38	16.0
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

$$\chi^2 = 74.351$$

$$df = 2$$

$$p = 0.00$$

สมมติฐานที่ 9 : ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จากตาราง 12 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาศายสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพนั้น มีการตัดสินใจที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีนักเรียนจำนวน 47 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.8 ได้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ ส่วนนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพนั้นมีจำนวน 78 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.6 และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาศายสามัญหรือสายอาชีพไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ซึ่งมีการตัดสินใจที่แตกต่างกัน คือ มีนักเรียนจำนวน 72 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.6 ได้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และมีจำนวน 2 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.2 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 74.351 และค่า p เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาศายสามัญหรือสายอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 10 ปรากฏตามตาราง 13

ตาราง 13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ

ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม	ศึกษาต่อสายสามัญ		ศึกษาต่อสายอาชีพ		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสาร						
ฝ่ายแนะแนว	103	69.6	45	50.6	148	62.4
วิทยุ โทรทัศน์ ฯ	23	15.5	30	33.7	53	22.4
ข้อความทางอินเทอร์เน็ต	4	2.7	5	5.6	9	3.8
เพื่อน	18	12.2	9	10.1	27	11.4
รวม	148	100.0	89	100.0	237	100.0

$$\begin{array}{l}
 \chi^2 = 12.876 \\
 df = 3 \\
 p = 0.005
 \end{array}$$

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานที่ 10 : ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

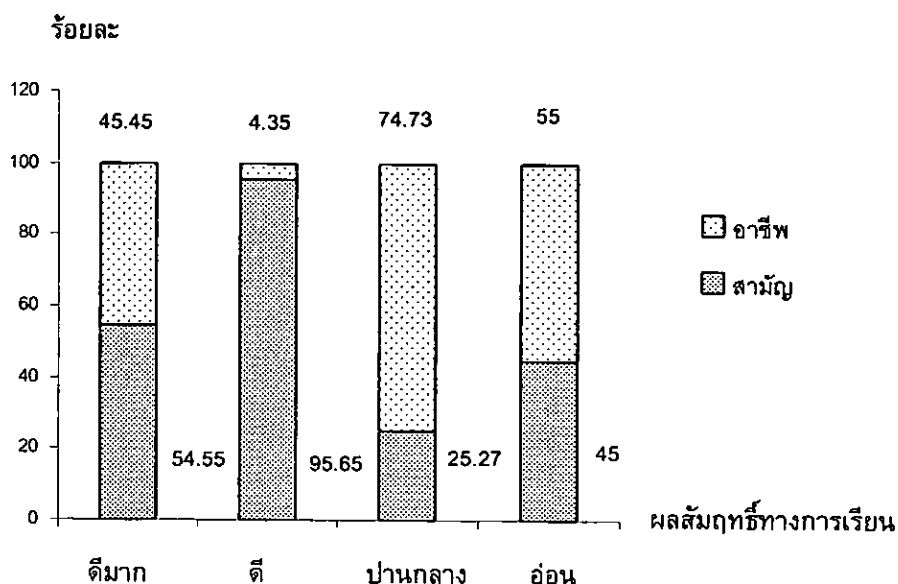
จากตาราง 13 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ คิดเป็นร้อยละ 69.6 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา ร้อยละ 15.5 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจาก สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ ร้อยละ 12.2 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากเพื่อน และมีเพียงร้อยละ 2.7 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากข้อความทางอินเทอร์เน็ต ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพนั้นคิดเป็นร้อยละ 50.6 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา ร้อยละ 33.7 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจาก สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ ร้อยละ 10.1 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากเพื่อน และมีเพียงร้อยละ 5.6 ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากข้อความทางอินเทอร์เน็ต

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ Chi - Square พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสถิติทดสอบ Chi - Square เท่ากับ 12.876 และค่า p เท่ากับ 0.005 ซึ่งมีค่า น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลปรากฏดังภาพประกอบ 6

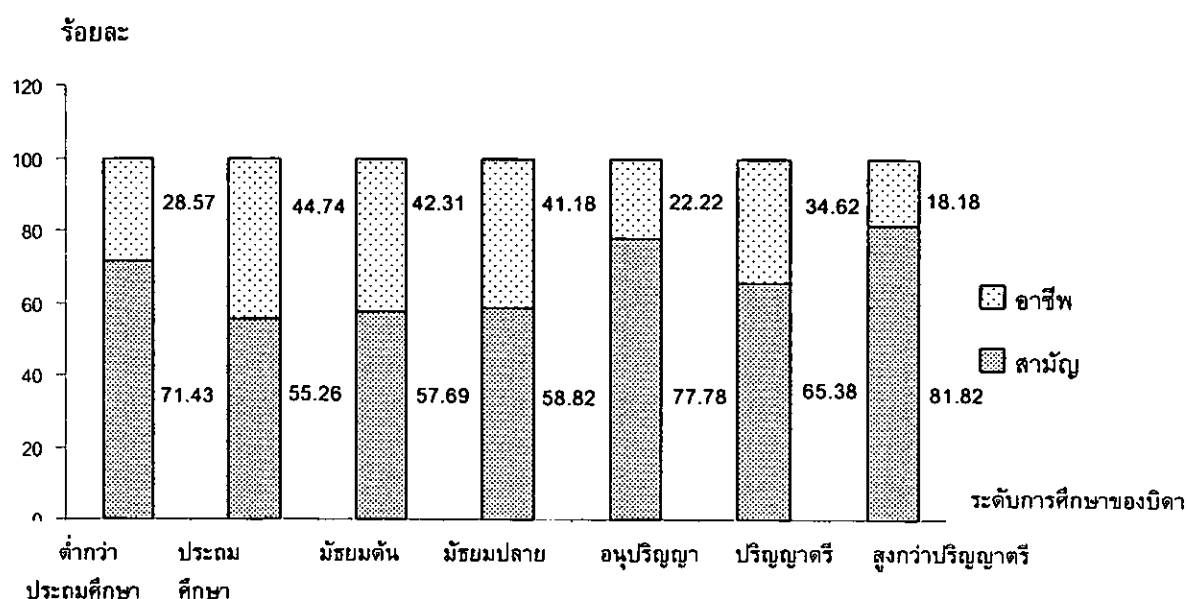
ภาพประกอบ 6 สัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากภาพประกอบ 6 สรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีมากคิดเป็นร้อยละ 54.55 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 45.45 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี คิดเป็นร้อยละ 95.65 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 4.35 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางคิดเป็นร้อยละ 25.27 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 74.73 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอ่อนคิดเป็นร้อยละ 45 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 55 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา อาชีพของบิดาและมารดา ระดับรายได้ของบิดาและมารดา ความคาดหวังต่องาน

อาชีพในอนาคต ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตร และช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

2.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือ
สายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏดังภาพประกอบ 7

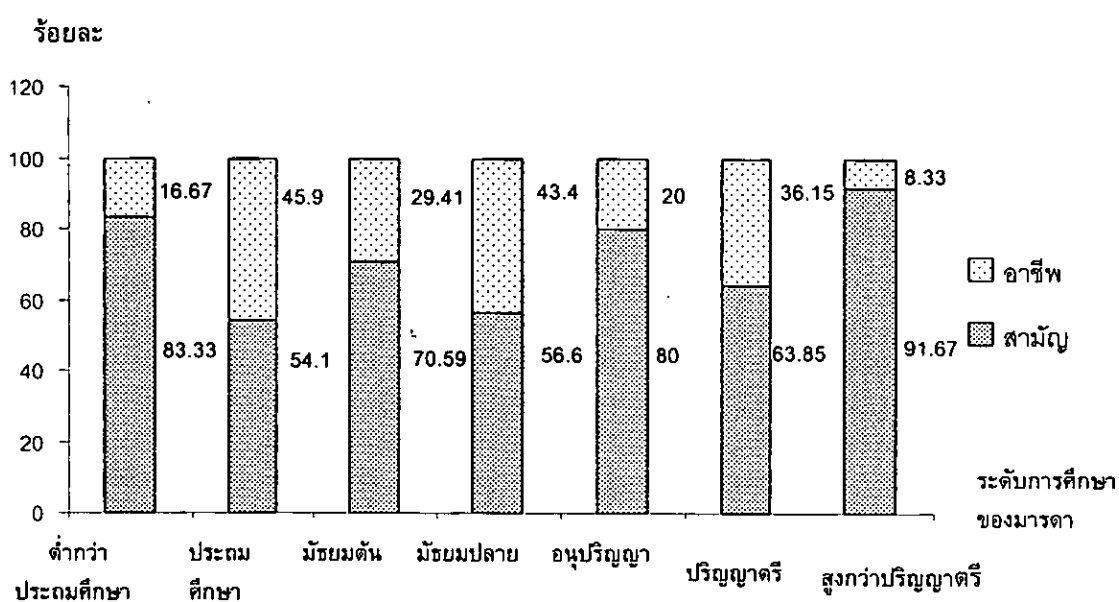

ภาพประกอบ 7 สัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดย
จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา

จากภาพประกอบ 7 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีบิดามีการศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.43 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 28.57 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.26 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 44.74 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 57.69 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 42.31 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 58.82 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 41.18 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่

บิดามีการศึกษาระดับอนุปริญาคิดเป็นร้อยละ 77.78 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 22.22 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีการศึกษาระดับปริญาตรีคิดเป็นร้อยละ 65.38 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 34.62 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญาตรีคิดเป็นร้อยละ 81.82 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 18.18 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2.2 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏดังภาพประกอบ 8

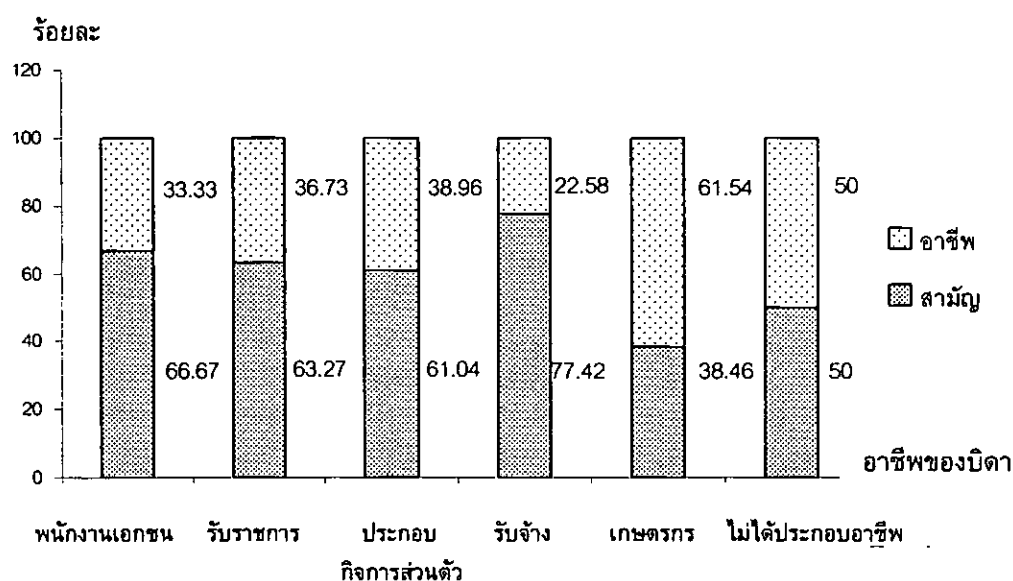

ภาพประกอบ 8 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

จากภาพประกอบ 8 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีการศึกษาค่ำกว่าระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 83.33 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 16.67 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.10 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 45.90 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 70.59

ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 29.41 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 56.60 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 43.40 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีการศึกษาระดับอนุปริญาคิดเป็นร้อยละ 80 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 20 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 63.85 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 36.15 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 91.67 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 8.33 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2.3 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามอาชีพของบิดา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก ปรากฏดังภาพประกอบ 9

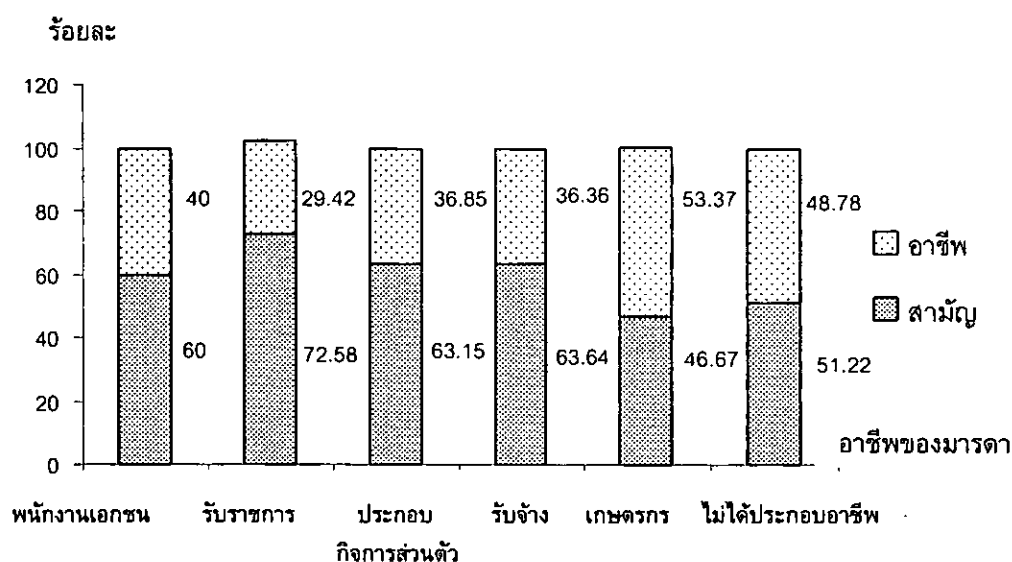

ภาพประกอบ 9 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของบิดา

จากภาพประกอบ 9 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 33.33 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็น

พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 63.27 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 36.73 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 61.04 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 38.96 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 77.42 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 22.58 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 38.46 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 61.54 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพคิดเป็นร้อยละ 50 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 50 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2.4 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามอาชีพของมารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏดังภาพประกอบ 10

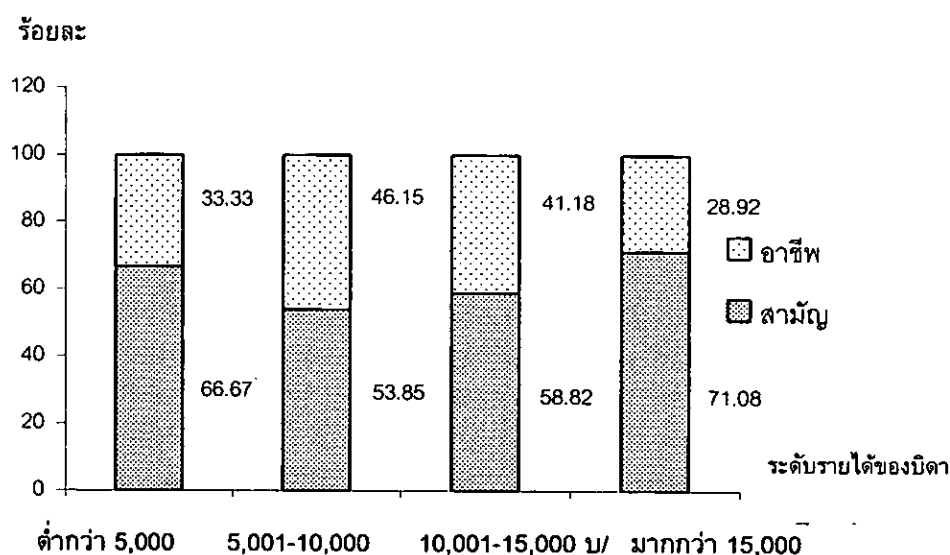

ภาพประกอบ 10 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามอาชีพของมารดา

จากภาพประกอบ 10 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 60 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 40 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงาน

รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 72.58 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 29.42 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 63.15 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 36.85 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 63.64 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 36.36 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 46.67 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 53.37 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 51.22 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 48.78 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2.5 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับรายได้ของบิดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏดังภาพประกอบ 11

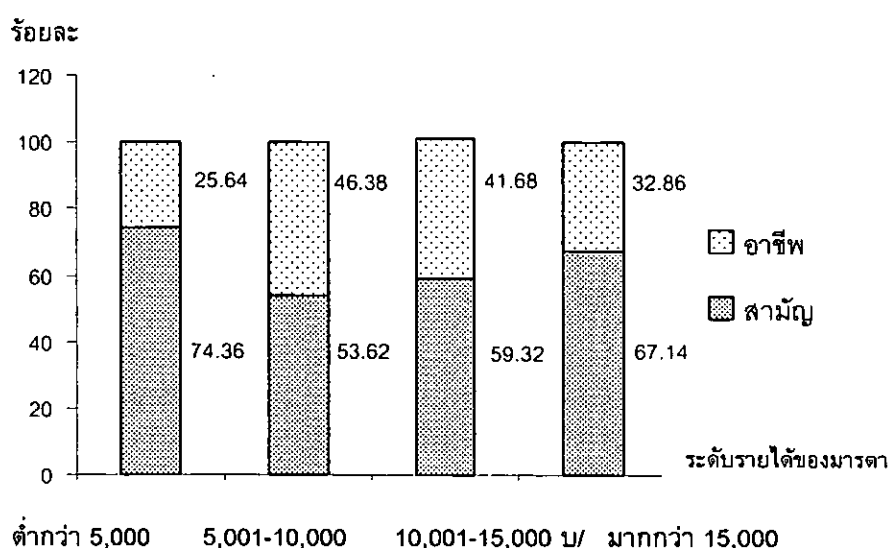

ภาพประกอบ 11 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามระดับรายได้ของบิดา

จากภาพประกอบ 11 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 33.33 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท

ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 53.85 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 46.15 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 58.82 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 41.18 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 71.08 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 28.92 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2.6 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับรายได้ของมารดาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏดังภาพประกอบ 12

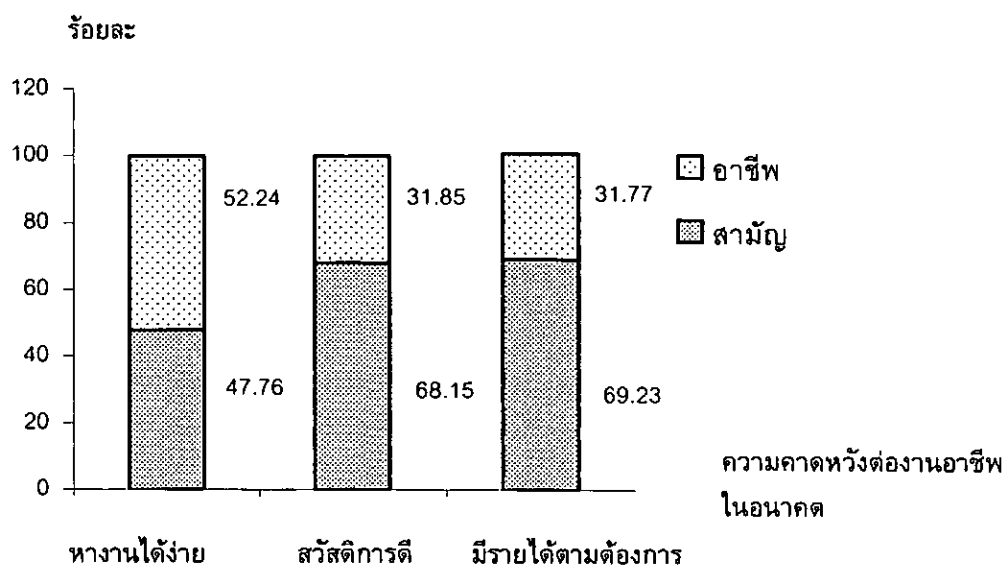

ภาพประกอบ 12 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามระดับรายได้ของมารดา

จากภาพประกอบ 12 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 74.36 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 25.64 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 53.62 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 46.38 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดามีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 59.32 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 41.68 ตัดสินใจเลือกเรียนต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็น

ร้อยละ 67.14 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 32.86 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

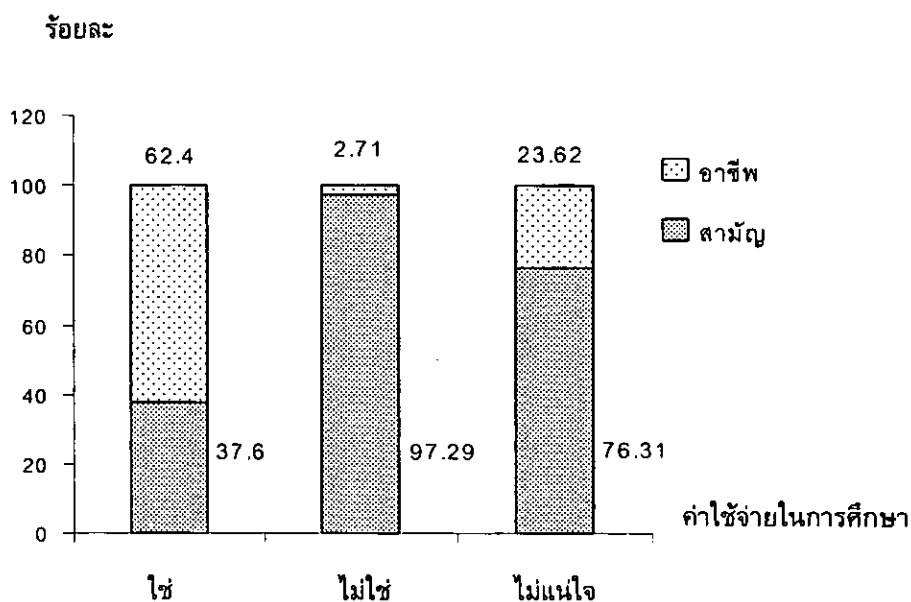
2.7 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต

จากภาพประกอบ 13 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 47.76 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 52.24 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังว่าต่องานอาชีพว่าจะมีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 68.15 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 31.85 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่าจะมีรายได้ตามที่ต้องการ คิดเป็นร้อยละ 69.23 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 31.77 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2.8 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ปรากฏดังภาพประกอบ 14

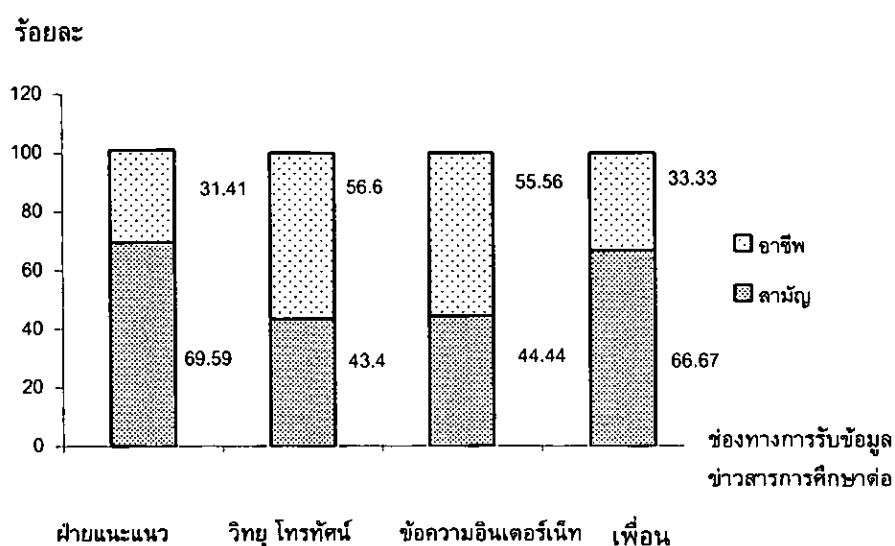

ภาพประกอบ 14 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการศึกษา

จากภาพประกอบ 14 ผลการวิเคราะห์พบว่า ในด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพนั้น มีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ คิดเป็นร้อยละ 37.6 และนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 62.4 ซึ่งมีความคิดเห็นว่าการใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ และพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ คิดเป็นร้อยละ 97.29 และนักเรียนที่ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 2.71 มีความคิดเห็นว่าการใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจว่าการใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพเป็นปัจจัยที่มี

ความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ พบว่าร้อยละ 76.31 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และ ร้อยละ 23.62 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

2.9 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ ปรากฏดังภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ

จากภาพประกอบ 15 ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาของแต่ละสถาบัน คิดเป็นร้อยละ 69.59 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 31.41 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ คิดเป็นร้อยละ 43.4 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 56.6 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากข้อความทางอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 44.44 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 55.56 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญ และคิดเป็นร้อยละ 33.33 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2547 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 580 คน และขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % (Yamane, 1973 : 886) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 237 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิดและปลายเปิดแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ให้ระบุปัจจัยอื่นที่ไม่มีในข้อคำถามในตอนที่ 1 และ 2 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ

หรือสายอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ For Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) Version 12 โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยการใช้ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

- 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี คืออยู่ในช่วงระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50-3.49 จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง คือมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 1.50-2.49 จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ส่วนนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน คือเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 1.00-1.49 มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 และมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 เท่านั้นที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50-4.00 ซึ่งถือว่ามีผลสัมฤทธิ์การเรียนอยู่ในระดับดีมาก นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ

คือตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นจำนวนถึง 148 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 และตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 ซึ่งนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 74.3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี รองลงมาคือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 สำหรับนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 68 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 76.4 มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาจำนวน 11 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 12.4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอ่อน

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า บิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 ในด้านอาชีพ พบว่าบิดาประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาคือ มีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 ในด้านของระดับรายได้ บิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 มีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาจำนวน 68 คน หรือร้อยละ 28.7 มีระดับรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับมารดาพบว่า มารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.0 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รองลงมาจำนวน 61 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 25.7 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ในด้านอาชีพ พบว่ามารดาเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว จำนวน 76 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมาคือ มีอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 62 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26.2 ในด้านของระดับรายได้ มารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คนหรือร้อยละ 29.5 มีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาจำนวน 69 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 29.1 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทต่อเดือน

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่า จะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง รองลงมาจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 มีความคาดหวังว่า เมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย ด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 มีความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ รองลงมานักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 74 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.2 มีความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ด้านช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ

การศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อจากสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ

นักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ มีบิดาจำนวน 51 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 34.5 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาคือบิดามีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 40 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.0 ในด้านอาชีพของบิดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ พบว่า บิดารับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นจำนวน 62 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมาบิดามีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว จำนวน 47 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.8 ในด้านระดับรายได้ พบว่า บิดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 มีรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมาจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับมารดาพบว่า มารดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ มีจำนวน 53 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 35.8 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมา จำนวน 33 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.3 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักของมารดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 มีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว รองลงมาจำนวน 45 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 30.4 มีอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมารดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 มีระดับรายได้มากกว่า 15,000 บาทต่อเดือน รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน

ในด้านความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ พบว่ามีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 72.3 มีความคาดหวังว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้ามั่นคง รองลงมาจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 คาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย ในด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ พบว่านักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ จำนวน 72 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.6 มีความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญที่มีความคิดเห็นว่าค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ มีจำนวน 47 หรือคิดเป็นร้อยละ 31.8 ด้านช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ พบว่านักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 69.6 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา รองลงมาจำนวน 23 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 15.5 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อจากสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ

นักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ เมื่อพิจารณาถึงนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ พบว่ามีจำนวน 28 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 31.5 บิดามีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือบิดามีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าเป็นจำนวน 27 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 30.3 ในด้านอาชีพของบิดา พบว่า บิดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 36 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.4 ประกอบอาชีพรับราชการหรือเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ รองลงมาจำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.7 บิดามีอาชีพเป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว และพบว่าบิดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.7 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน รองลงมา มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน เป็นจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับมารดาพบว่า มารดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 33.7 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ในด้านอาชีพของมารดา พบว่ามารดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 เป็นเจ้าของหรือประกอบกิจการส่วนตัว รองลงมาจำนวน 20 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 22.5 ไม่ได้ประกอบอาชีพ และพบว่ามารดาของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาทต่อเดือน รองลงมาจำนวน 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.0 มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน

ในด้านความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตของนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ พบว่ามีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 มีความคาดหวังว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง รองลงมาจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 39.3 คาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย ในด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ พบว่า นักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 78 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.6 มีความคิดเห็นว่าการใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และนักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพที่มีความคิดเห็นว่าการใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ มีจำนวน 2 หรือคิดเป็นร้อยละ 2.2 ด้านช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ พบว่านักเรียนที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา รองลงมาจำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.7 ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อจากสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ

ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. การวิเคราะห์สัดส่วนในการศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า

3.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีและดี มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและอ่อน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.2 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับการศึกษาของบิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาทุกระดับของบิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.3 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับการศึกษาของมารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาถึงระดับการศึกษาทุกระดับของมารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.4 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามอาชีพของบิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบกิจการส่วนตัว และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป นักเรียนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร มีการ

ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาไม่ได้ประกอบอาชีพ พบว่า สัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนั้นมีสัดส่วนที่เท่ากัน

3.5 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามอาชีพของมารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชน รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบกิจการส่วนตัว และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป รวมทั้งมารดาที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มารดาประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.6 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับรายได้ของบิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาถึงระดับรายได้ทุกระดับของบิดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.7 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามระดับรายได้ของมารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อพิจารณาถึงระดับรายได้ทุกระดับของมารดาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.8 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้ามั่นคง และมีรายได้ตามที่ต้องการ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่ายขึ้น พบว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญของเด็กกลุ่มนี้มีสัดส่วนน้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.9 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรการศึกษา พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็น่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็น่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ พบว่า นักเรียนกลุ่มนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่แน่ใจว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ นักเรียนกลุ่มนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่มากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

3.10 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ โดยจำแนกตามช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา และจากเพื่อนนั้น สัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญมีมากกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ และข้อความทางอินเทอร์เน็ต นักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้มีการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2547 สังกัดกรมสามัญศึกษากรณีศึกษา โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา และช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ระดับรายได้ของบิดา ระดับรายได้ของบิดา ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราตรี รุ่งโรจน์ดี (2515 : 112) ที่ศึกษาเรื่อง แนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง ซึ่งพบว่านักเรียนที่มีผลต่อการเรียนดี จะเลือกเรียนสายสามัญมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำส่วนใหญ่ จะเลือกเรียนทางด้านสายอาชีพ

ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ ทรงกลด กลิ่นหอม (2546 : 67) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2545 กรณีศึกษา โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร และพบว่า ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาค้นคว้าวิจัย พบว่าระดับการศึกษาของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กนักเรียนได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษา ซึ่งพิจารณาได้จาก นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.6 ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาจากฝ่ายแนะแนวการศึกษาของแต่ละสถาบันการศึกษา ประกอบกับโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา การแนะแนวการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนเฉลิมขวัญเอง จึงเน้นไปในทางการศึกษาต่อสายสามัญเป็นสำคัญ หรืออาจกล่าวได้ว่า ฝ่ายแนะแนวการศึกษามีอิทธิพลกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมากกว่าระดับการศึกษาของบิดาและมารดา

อาชีพของบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษา พบว่าอาชีพของบิดาและมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากเด็กนักเรียนในวัยนี้มีความอิสระทางด้านจิตใจ และอารมณ์จากพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด กอปรกับเป็นวัยที่อยู่ในช่วงการค้นหาตนเอง กล่าวคือ การตัดสินใจของเด็กขึ้นอยู่กับความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นการพัฒนาการของ Havighurst และทฤษฎีลำดับขั้นการพัฒนาการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพของ Super.

ระดับรายได้ของบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย พบว่าระดับรายได้ของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 6) ตามมาตรา 10 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งผลให้ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของบิดาและมารดาของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ดังนั้นจึงทำให้ระดับรายได้ของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่า จะมีงานอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้า ส่วนใหญ่จะเลือกศึกษาต่อสายสามัญ คิดเป็นร้อยละ 68.15 และร้อยละ 31.85 ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ จากการเลือกความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตดังกล่าว ได้สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ ในขั้นที่มีความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง กล่าวคือ ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีความสามารถต้องการที่จะให้ผู้อื่น

เห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่าและมีเกียรติ ต้องการได้รับความยกย่องนับถือจากผู้อื่น (สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2545 : 161)

ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้เนื่องมาจากค่าใช้จ่ายในการศึกษาสายสามัญมักจะมีค่าเล่าเรียนที่สูงกว่า สายอาชีพ เพราะถ้าเด็กนักเรียนเลือกศึกษาต่อระดับมัธยมปลายแล้ว ก็จะศึกษาต่อในระดับปริญญาที่สูงขึ้นด้วย เพื่อที่จะสามารถมีอาชีพที่ดี มีรายได้สูง ซึ่งการศึกษาต่อในระดับปริญญาที่สูงขึ้นนั้น ย่อมจะเกิดค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่สูงตามมาด้วยเช่นกัน หรือในอีกด้านหนึ่งถ้าเด็กนักเรียนตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่ง นักเรียนก็สามารถที่จะนำวุฒิทางการศึกษาไปทำงานหรือ ใ้วิชาชีพที่ได้ศึกษามาประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการวิเคราะห์ต้นทุน – ผลได้ (ไกรยุทธ ธีรยาศินันท์, 2527 : 208) ที่กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจของบุคคลในการลงทุนเพื่อการศึกษาต่อ เมื่อพิจารณาในเรื่องต้นทุน-ผลได้แล้ว จะเห็นว่า มีทั้งต้นทุน-ผลได้ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและไม่เชิงเศรษฐกิจ เช่น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ค่าเดินทางมาเรียนซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนทางตรง ตลอดจนถึงต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) อันเกิดจากการที่บุคคลเลือกที่จะศึกษาต่อทำให้รายได้ที่พึงจะได้จากการทำงานหายไป ดังนั้นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจึงคำนึงหรือมองเห็นความสำคัญในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่นักเรียนคาดว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละหลักสูตรสายสามัญและสายอาชีพ

ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จากผลการศึกษาค้นคว้าวิจัย พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวของแต่ละสถาบันการศึกษา และจากสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อเป็นตัวแทนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ เนื่องจาก ปัจจุบันเกือบทุกสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนต่างก็มีข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่ออย่างมากมาย ทั้งการให้ข้อมูลจากฝ่ายแนะแนวของแต่ละสถาบันการศึกษา ทั้งสื่อที่อยู่ในรูปของวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ รวมถึงข้อความทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะช่องทางการสื่อสาร ของ โรเจอร์ (Rogers, 1983 : 197-198) ที่ได้แบ่งลักษณะของช่องทางการสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ช่องทางการสื่อสารมวลชน เป็นการสื่อสารข้อความอย่างกว้างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งช่องทางการสื่อสารมวลชนสามารถส่งข้อมูลถึงผู้รับที่ละจำนวนมากๆ อย่างรวดเร็ว โดยสร้างความรู้และการกระจายข้อความ รวมถึงสามารถเปลี่ยนทัศนคติได้ด้วย 2) ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นการพบปะแลกเปลี่ยน ข้อมูลระหว่างบุคคลกับ

บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจำนวนหนึ่ง ช่องทางนี้มีประสิทธิภาพมาก และช่องทางนี้มีผลในการสื่อสารอย่างมาก กล่าวคือช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลมีการจัดหาข้อมูลการแลกเปลี่ยนสองทางระหว่างผู้ส่งและผู้รับข่าวสาร ส่วนการรับข้อมูลข่าวสารของบุคคลหนึ่งสามารถขยายความหรืออธิบายความเปลี่ยนแปลงได้ และการชักจูงบุคคลหรือการเปลี่ยนทัศนคติ เป็นบทบาทของช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล โดยเฉพาะการชักจูงมีผลต่อทัศนคติของบุคคล

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับสัดส่วนในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม อภิปรายผลได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้บริหาร ครู อาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า เด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีและดีมากร้อยละส่วนใหญ่จะเลือกศึกษาต่อในสายสามัญ และเด็กนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและอ่อนจะเลือกศึกษาต่อในสายอาชีพ เนื่องจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา วิชาการเรียนการสอนจึงเน้นไปในทางสายสามัญเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นฝ่ายผู้บริหาร ครู และอาจารย์ ควรที่จะจัดแผนการเรียนที่เกี่ยวกับวิชาชีพให้เพิ่มมากขึ้นในหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อที่จะได้เป็นพื้นฐานให้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและอ่อน หรือเด็กนักเรียนที่มีความสนใจที่จะศึกษาต่อในสายอาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กนักเรียนดังกล่าวมีความรู้ และมีความสามารถ

2. ความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคต ผลการศึกษาค้นคว้าวิจัยพบว่า เด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพ มีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตว่า จะมีอาชีพที่มีสวัสดิการดี มีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ดังนั้นฝ่ายผู้บริหารโรงเรียนควรมีโครงการความร่วมมือกับสถาบันหรือหน่วยงานเอกชนอื่นๆ เพื่อนำวิทยากรที่เป็นมืออาชีพ ด้านช่างฝีมือ ช่างเทคนิค รวมทั้งปราชญ์ชาวบ้านจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้เด็กนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ ในการทำงานด้านต่างๆ อย่างแท้จริงมากขึ้น อันจะส่งผลให้เด็กนักเรียนสามารถที่จะพัฒนาทักษะ ความรู้ และมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมากขึ้น

3. ช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อ จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารการศึกษาต่อจากฝ่ายแนะแนวการศึกษา ดังนั้นทางฝ่าย

ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้มีการบริการแนะแนวการศึกษาให้กับเด็กนักเรียน เช่น การสำรวจรายบุคคล เพื่อให้การช่วยเหลือแนะแนวได้ถูกต้องตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน ให้บริการสารสนเทศในเรื่องข่าวสารหรือข้อมูลการศึกษาต่อทั้งข่าวสารของการเลือกศึกษาต่อสายสามัญและข่าวสารการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพ

4. เนื่องจากเด็กนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังค้นหาตัวเอง ดังนั้นบิดามารดาและผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้ค้นพบตัวเอง กล่าวคือ ผู้ใหญ่ควรจะพยายามใช้เหตุผลและเป็นที่ปรึกษาของเด็กวัยรุ่นในด้านต่างๆ เช่น การให้คำชี้แนะแนวทางในการเลือกศึกษาต่อเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของตัวเอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ซึ่งโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีเป็นโรงเรียนสตรีประจำจังหวัด ดังนั้นผลการศึกษาวิจัยที่ได้จึงเป็นผลการศึกษาของนักเรียนหญิงเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยครั้งต่อไปควรที่จะขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมถึงนักเรียนชายซึ่งจะได้นำตัวแปรทางเพศมาศึกษาวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบว่าตัวแปรเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือไม่ อย่างไร

2. ควรศึกษาวิจัยถึงตัวแปรอิสระอื่นๆ มากขึ้นที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เช่น ชื่อเสียงของสถาบันการศึกษา ภูมิฐานะ ค่านิยมทางการศึกษา เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทางการศึกษาด้วย เพื่อนำผลการศึกษาหาแนวทางปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุดประเสริฐ. (2526). *การเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2534). *มนุษย์สัมพันธ์*. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- เกตุมณี มากมี. (2536). *โอกาสการศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของเยาวชนในชนบท
ภาคเหนือ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กำแหง พलगูร. (2503). *วิทยจารย์*. ม.ป.พ.
- ไกรยุทธ ธีรตยาภินันท์. (2542). *เศรษฐศาสตร์การตัดสินใจทางสังคม : หลักการวิเคราะห์เชิง
เหตุผลได้-ผลเสีย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ขวัญใจ เลอจันทร์. (2514). *การเลื่อนฐานะทางสังคมของประชากรไทยในชนบท*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(สังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2532). *สำนักงานเอกชนรูปแบบและวิธีการขยายโอกาส
ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- จรรยา พานิชย์ผลินไชย. (2521). *โอกาสเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามประเภท
โรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนทางภาคเหนือ*.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรชน ตั้งเจริญสมุทร (2546). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของ
พนักงานโรงพยาบาลเมืองสมุทร จังหวัดสมุทรปราการ*. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิระ หงส์ลดาอมภ. (2532). *การศึกษายุทธวิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาประเทศ*.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (ม.ป.ป.). *สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชิดชัย สนั่นเสียง. (2528). *ทางเลือกและปัจจัยที่สัมพันธ์กับทางเลือกแนวทางการศึกษา
และอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ วท.ด. (มัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตรการพิมพ์.

- ณัฐจริยา แสงสว่าง. (2533). ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพ
หลักสูตรระยะสั้นของประชาชนศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทองปาน แวงโสธรณ์. (2541). แรงจูงใจในการเลือกเรียนสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงกลด กลิ่นหอม (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2545
กรณีศึกษา โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ) เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์
ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร
- ทัศนาศ แสงวงศ์ศักดิ์. (2542). กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ทิพย์มาศย์ พลมลศักดิ์. (2530). ผลการใช้ชุดแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกของนักเรียน
นาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทียมจันทร์ จาตุกัญญาประทีป. (2533). องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตการศึกษาที่ 7. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. (2543). วิสัยทัศน์การวางแผนพัฒนาประเทศในสหัสวรรษหน้า. นนทบุรี :
เพชรรุ่งการพิมพ์.
- ธวัชชัย สันติประภา. (ม.ป.ป.). การติดต่อสื่อสารทัศนโสตศึกษาและการส่งเสริมเล่มที่ 1. กรุงเทพฯ :
สำนัก ส่งเสริมและฝึกอบรมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธำรง บัวศรี. (2512). การศึกษาเกี่ยวกับเสถียรภาพของประเทศ. ม.ป.พ..
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2543). จิตวิทยาสำหรับนักเศรษฐศาสตร์. (เอกสารประกอบการสอน).
กรุงเทพฯ : ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2544). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ :
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นวลทิพย์ ควกุล. (2527). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิมิตร อัครวัฒน์. (2521). โอกาสเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภท
โรงเรียน สถานภาพส่วนตัว และผลการเรียนของนักเรียนในภาคใต้. ปรินญานิพนธ์. กศ.ม.
(กรมบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิวัฒน์ กัลยพฤกษ์. (2522). ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษาเขตการศึกษาที่ 7.
ปรินญานิพนธ์. กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- นิเชต สุวรรณนิทัศน์. (2525). ทักษะเกี่ยวกับการอ่านหนังสือกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการศึกษา
เพื่อชีวิตและสังคม. รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน เล่ม 4. กรุงเทพฯ :
กรมการศึกษานอกโรงเรียน.
- นาวิน รุ่งรส. (2514). การเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ประเภทสหศึกษาระหว่างโรงเรียนแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบเดิม จังหวัดพระนคร.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร.
อัดสำเนา.
- บุญพุ่ม เสนารักษ์. (2531). เศรษฐศาสตร์การศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเพ็ง ธานี. (2530). สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล
ปีการศึกษา 2528 ที่ได้ศึกษาต่อและไม่ได้ศึกษาต่อ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2543). วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บุญมี บุญมัน. (2535). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ป้วย อึ้งภากรณ์. (2508). ศูนย์ศึกษา. ม.ป.พ..
- ปรีชา ศิริราช. (2520). การศึกษาภาคบังคับกับการพัฒนาเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์
สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง. อัดสำเนา.
- ประคอง กรรณสุด. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ ธรรมโฆหาร. (2540). วิชา 1023204 หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- เป็รื่อง จันดา. (2519). การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ต่างกันโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมภาคเหนือ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง. (2522). การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและในเขตชนบทของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- พรศรี สุขสวัสดิ์. (2533). เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ของนักเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐและวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พลทอง ปิยะอนันต์. (2526). องค์ประกอบบางประการที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 5 ของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. (2535). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2541). การศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. ราชบุรี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- มารศรี กองเกตุ. (2523). ผลของทัศนคติ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เมธินันท์ วิญญูชน. (2521). การศึกษาองค์ประกอบของนักเรียนที่มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี รุ่งโรจน์ดี. (2515). การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- รังสรรค์ ณะพรพันธ์. (2518). การปฏิรูปอุดมศึกษา : ปัญหาความเสมอภาคและความเป็นธรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาที่ 21 กระทรวงศึกษาธิการ
- โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี. (ม.ป.ป). วารสารครบรอบ 80 ปี เฉลิมขวัญสตรี แห่งคุณภาพ. ม.ป.พ.
- เลิศพร ภาวะสกุล. (2527). การเปรียบเทียบคุณค่าในด้านการศึกษาและคุณค่าด้านการเลือกอาชีพระหว่างประชากรพุทธกับคาทอลิก. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- วิเชียร เกตุสิงห์. (2522). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2532). การวางแผนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- วิโรจน์ เอ็งสุโสภณ. (2524). ความต้องการและการได้โอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา เขตการศึกษา 8. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาวัลย์ รัตนเศรษฐากุล และคณะ. (2530). การศึกษานอกระบบการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษา ต่อเนื่องชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (รายงานการวิจัย).
- วิศิษฐ์ นาจำปา. (2521). โอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามประเภทโรงเรียน สถานภาพส่วนตัวและผลการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ ผาสุขนิรันดร์. (2513, มกราคม). สถานภาพทางสังคมของชาวเมืองอยุธยา. วารสารสังคมศาสตร์. 7(1) : 181.
- ศิริ วรศิริ. (2513). สสำรวจภาวะการศึกษาของประชากรในแหล่งชุมชนหนาแน่นบริเวณบ่อนไก่ ตำบลลุมพินี จังหวัดพระนคร. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริลักษณ์ จินดากุล. (2521). การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นในจังหวัดพระนครกับต่างจังหวัด. ปรินซ์นิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สนั่น ประจงจิตร (2515). การศึกษาเปรียบเทียบขององค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดาใน เขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สภาการศึกษาแห่งชาติ. (2516). รายงานการสอบคัดเลือกศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 2515-2516. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมบัติ สุขสมบูรณ์. (2540). การศึกษาปัจจัยต่อความสนใจเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีวศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สมยศ นาวิการ. (2525). *เศรษฐศาสตร์บริหาร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สุรางค์ โคว์ตระกูล. (2545). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสหวิชาการพิมพ์ จำกัด.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. (2542). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. ถ่ายเอกสาร.
- โสภณ เสือพันธ์. (2529). *ทักษะของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นต้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง
สังกัดกรมอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศต.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุดใจ เหล่าสุนทร. (2509). *การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนมัธยม*. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. ถ่ายเอกสาร.
- สุนทร โดรัตน์. (2525). *องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2539). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ. 2540-2544)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อภิชัย พันธเสน. (2518). *การศึกษาปฏิรูปหรือปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : บริษัท บพิการพิมพ์ จำกัด.
- ล้วน สายยศ อังคณา สายยศ. (2523). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อานันท์ ทาปทา. (2533). *ปัจจัยบางประการที่มีศักยภาพต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับ
มัธยมศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์ ศต.ม.
(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร วิจิตรพันธ์ และ อัญชลี ค้อคงคา. (2525). *เศรษฐศาสตร์การศึกษาและวางแผนกำลังคน*.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Adams. B.N. (1967, January). "Occupation Position Mobility and Kin at Orientation. in
American Sociological Review Official.", *Journal of American Association*. 32 (1) : 3.
- Blackburn. (1975, January). "Relationship of Selected Variable to Occupation and
Education, Aspiration and Expectation of Female High School Seniors.", 3rd
ed. Dissertation Abstracts International. 35 (3) : 4152.
- Brue. Stanley L. (1996). *Microeconomics : Pinciples, Problems, and Policies*, 3rd ed. New York :
McGraw - hill, Inc.
- Clare, Ross and Johnston, Kaye. (1993). *Education and Training in the 1990s*. Canberra :
Australian Government Publishing Service.

- Cohn, Elchanan and Geske, Terry G. (1990). *The Economics of Education*. Pergamon Press. 3rd Edition.
- Coombs, P.H. and M. Ahmed. (1974). *Attacking Rural Poverty. : How nonformal Education can Help* a Research for World Bank Development, the John Hopkins University Press.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill Book Co.,
- Heller, Donal Eric. (1997). *Access to Public Education, 1976 to 1994 : New Evidence From an Analysis of the States (Higher Education, Tuition, Financial Aid)*. Haverd University.
- Henry and Haynes. (1978). *Managerial Economics : Analysis and Cases*. New York : Wiley. Business Publication, Inc.
- Herzberg, Frederick. (1953). *The Motivation to Work*. New York : McGraw - hill, Inc.
- Jeneks, Christopher. (1971). *Social Stratificaion and Higher Education, In Financing Higher Education The American College Testing Program*. New York : McGrew-Hill.
- Krech. David. (1962). *Individual in Society*. New York : McGrew-Hill.
- Knowles, Malcolm S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education From Pedagogy to Andragogy*. New York : Cambridge, The Adult Education Company.
- Maslow, Abraham Harold. (1970). *Motivation and Personality 2nd ed.* New York : Harper and Row.
- Parkin, Michael. (1994). *Microeconomics. 2nd ed.* New York : Addison-wesley Publishing Company.
- Robinson, E.A.G. and J.E. Vaizey. (1969). *The Economics of Education Macmilan*. New York : St.Martin's Press.
- Roger, E.M. (1983). *Diffusion of Innovations. 3rd ed.* New York : The Free Press.
- Schultz, Theodore W. *Return on The Investment*. In Educational and Development of Nations. PP. 127-132. New York : Holt Rinehart and winstiion, 1966.
- Shanon, James V. (1964). *The Role of Education Research in Education Planning*. Bangkok : Prachandra Press.
- Tolbert, E.L. (1974). *Counseling for Career Development*. Boston : Houghton Mifflin, Co.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an Introductory Analysis. 2nd ed.* New York : Harper and Row.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2547 สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสาย
สามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ปีการศึกษา 2547
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นทั่วไป

ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยกรอกแบบสอบถาม ซึ่งการตอบแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อ
การศึกษาโดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบจากแบบสอบถามแต่ประการใดและการนำเสนอ
ผลการวิจัยจะเป็นภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้

นางสาวสรลีย์ แป้นน้อย

นิสิตปริญญาโท เศรษฐศาสตร์การศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผู้วิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลและความเห็นของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และตอบคำถามในช่องว่างที่เว้นว่างไว้เกี่ยวกับตัวนักเรียน
และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 4 ผลการเรียนดีมาก คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.50-4.0
- 3 ผลการเรียนดี คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50-3.49
- 2 ผลการเรียนปานกลาง คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50-2.49
- 1 ผลการเรียนอ่อน คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.00-1.49

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

2. ระดับการศึกษาของบิดา (หากไม่มีบิดาและมารดาให้ใช้ระดับการศึกษาของผู้ปกครองหรือผู้
อุปการะของท่าน)

- ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา
- ระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า
- ระดับปริญญาตรี
- ระดับสูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. ระดับการศึกษาของมารดา (หากไม่มีบิดาและมารดาให้ใช้ระดับการศึกษาของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะของท่าน)

- ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา
- ระดับประถมศึกษา/เทียบเท่า
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/เทียบเท่า
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า
- ระดับปริญญาตรี
- ระดับสูงกว่าปริญญาตรี
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. อาชีพของบิดา (หากไม่มีบิดาและมารดาให้ใช้ระดับการศึกษาของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะของท่าน)

- พนักงานเอกชน
- รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว
- รับจ้าง
- เกษตรกร
- อาชีพอื่นๆ (โปรดระบุ)

5. อาชีพของมารดา (หากไม่มีบิดาและมารดาให้ใช้ระดับการศึกษาของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะของท่าน)

- พนักงานเอกชน
- รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ
- เจ้าของหรือผู้ประกอบการส่วนตัว
- รับจ้าง
- เกษตรกร
- อาชีพอื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ระดับรายได้ของบิดาที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน
- 5,001-10,000 บาท/เดือน

- 10,001-15,000 บาท/เดือน
- 10,001-15,000 บาท/เดือน
- มากกว่า 15,000 บาท/เดือน

7. ระดับรายได้ของมารดาที่ได้รับเฉลี่ยต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน
- 5,001-10,000 บาท/เดือน
- 10,001-15,000 บาท/เดือน
- 10,001-15,000 บาท/เดือน
- มากกว่า 15,000 บาท/เดือน

8. ท่านมีความคาดหวังต่องานอาชีพในอนาคตอย่างไร

- คาดหวังว่าเมื่อเรียนจบแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย
- คาดหวังว่าจะมีอาชีพที่มีสวัสดิการและมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง
- คาดหวังว่าจะมีรายได้ตามที่ต้องการ

9. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรการศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของท่าน ใช่หรือไม่

- ใช่   ไม่ใช่   ไม่แน่ใจ

10. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาต่อของสถาบันการศึกษาต่างๆ จากที่ใดบ้าง

- ฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่อของแต่ละสถาบันการศึกษา
- วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ
- ข้อความทางอินเทอร์เน็ต
- เพื่อน

11. หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นท่านคาดว่าจะเรียนต่อในสายใด

- สายสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6)
- สายอาชีพ (ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ)
- ไม่ศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นทั่วไป

1. ในกรณีที่ท่านเห็นว่าข้อคำถามในแบบสอบถามไม่ตรงกับปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญของท่าน ขอให้ท่านระบุปัจจัยอื่นในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อตามทัศนะของท่าน

.....

.....

.....

2. ในกรณีที่ท่านเห็นว่าข้อคำถามในแบบสอบถามไม่ตรงกับปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพของท่าน ขอให้ท่านระบุปัจจัยอื่นในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อตามทัศนะของท่าน

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง
(นางสาวสรลณี แป้นน้อย)

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. อาจารย์วิพรรณ สาลีผล
อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์รัชพันธุ์ เขยจิตร
อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์อำนาจ อมดวง
รองผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก

ภาคผนวก ค

หนังสือราชการ

ที่ ศธ 0519.12/7/49

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๘ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสรลธิ เป็นน้อง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” โดยมี อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 237 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวสรลธิ เป็นน้อง ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2738986

รับ ๐.๖๖๖

๑๐๐๕/๑๖:๖๓๖

๑๗๗.๑๙๔๗

ที่ ศธ 0519.12/7/24

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ กรกฎาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวสรลธิ เป็นนั้อย นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” โดยมี อาจารย์ไมตรี อภิพัฒนะมนครี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์อำนวยการ อมดวง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2547 กรณีศึกษา : โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นางสาวสรลธิ เป็นนั้อย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-2738986

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวสรลณี แป้นน้อย
เดือนปีเกิด	4 ธันวาคม 2519
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลราชวิถี กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	324/16 ถนนพิชัยสงคราม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2542	ปริญญาตรีเศรษฐศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก